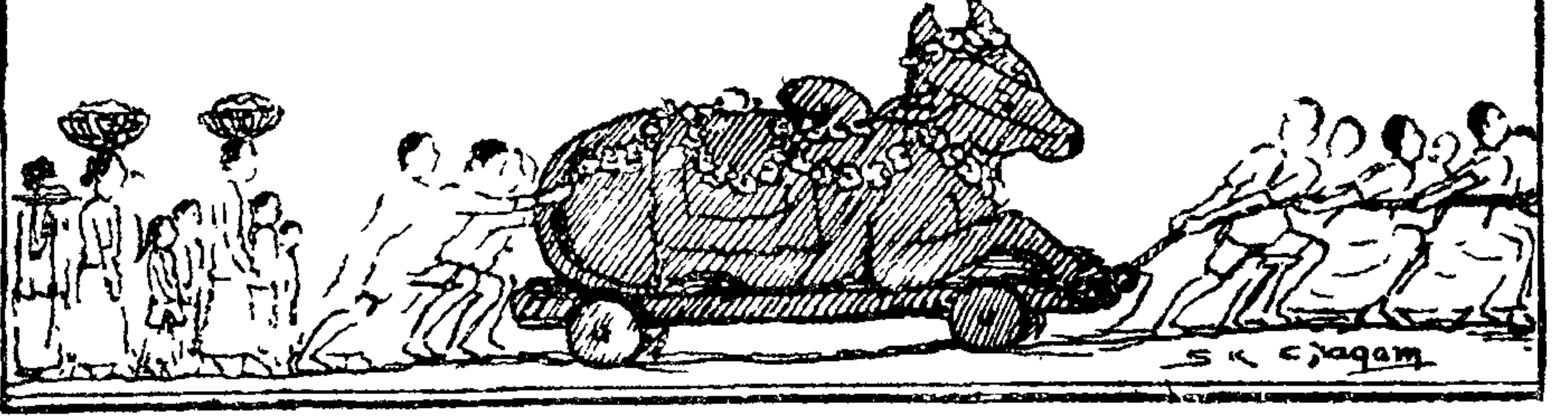

ಹೊರವಂಜಿ

ಸಂಪುಟ ೭

ಜೂನ್ ೧೯೪೮

ಸಂಚಿಕೆ ೩

ಕುಹಕಿಡಿಗಳು

ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಖೋತಾ ಆದುದರಿಂದ, ಕುದುರೆಗಾಡಿಗಳೆಡಲು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ರಿಗೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡಲೋಸುಗ, ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕುದುರೆ ಜೂಜುಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಕಟಣೆ ಹೊರಡುವುದಿಲ್ಲವಂತೆ.

ಅರಬ್—ಯೆಹೂದಿ ಜಗಳದಲ್ಲಿ—
—ಅಮೇರಿಕಾದ ಶಾಂತಿಸದಸ್ಯ ತಣ್ಣಗಾದ.

ಜಾರ್ಜ್ ಬರ್ನಾಡ್ ಶಾ ಅವರಿಗೆ ೯೨ ವರ್ಷದ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲೂ ಓದುವ ಗೀಳು ತಪ್ಪಿಲ್ಲವಂತೆ—

—ನಮ್ಮ ಚಿರಂಜೀವಿ ಹೇಳಿದ್ದು ದಿಟ. ಓದುವ ಗೀಳು ತಪ್ಪದೆ ಇದ್ದರೆ, ೯೨ ವರ್ಷ ಬದುಕಿ ಶಿಕ್ಷೆ ಅನುಭವಿಸಲೇ ಬೇಕು.

ಹೈದ್ರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿರುವ ಅರಬ್ಬರಿಗೆ ಈಗ ತೊಂಚಾವಂಚಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದೆ ಯಂತೆ—

—ಪ್ಯಾಲಸ್ಟೈನಿಗೆ ಹೋಗುವುದೇ ? ಇಲ್ಲ ! ಇಲ್ಲೇ ಪ್ಯಾಲಸ್ಟೈನು ಮಾಡುವುದೇ ? ಎಂದು.

ಅಣುಬಾಂಬಿನ ಪ್ರಪಂಚ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅಮೇರಿಕನರು ಹೇಳಿದುದು ರಷ್ಯ
ನರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲವಂತೆ—

—ತೆಲುಗು ಭಾಷಾಂತರದಲ್ಲಿ- ಮೀ ಸೊಮ್ಮೆ-ಮಾ ಸೊಮ್ಮು, ಮಾ ಸೊಮ್ಮೆ
-ಮಾ ಸೊಮ್ಮು, ಎಂದ ಅಮೇರಿಕನರು ರಷ್ಯನರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗದೇ ಇದ್ದುದು
ಆಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲ !

‘ಯುನೋ’ ಅವರು ಪ್ಯಾಲಿಸ್ಟೈನಿನಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಎಂದು ಸೂಚನೆ
ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರಂತೆ—

—ಕಾಶ್ಮೀರದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಆ ಸೂಚನೆಯೂ ಕೂಡಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ- ಅದಕ್ಕಿಂತ
ಎಷ್ಟೋ ಪ್ರಗತಿ ಅಲ್ಲವೇ ! ಇದು.

ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ರಜಕಾರರು ಕೂಡ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಗತಿಗಾಗಿ ‘ಹತ್ಯಾಗ್ರಹ’
ವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವರಂತೆ.

ವಿಜಯವಾಡಾದಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣಾಂಶ ೧೨೦ಕ್ಕೆ ಏರಿತಂತೆ—

—ಹೈದ್ರಾಬಾದಿನ ಹಿಂದೂ ನಿರಾಶ್ರಿತರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಗುಂಪುಗುಂಪಾಗಿ ಹೋಗಿ
ದ್ದಕ್ಕೂ ಇದಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲವಂತೆ.

ರಜಕಾರರು ರೈಲಿನ ಮೇಲೆ ಧಾಳಿ ಮಾಡಿದರಂತೆ ; ಇಬ್ಬರು ಸತ್ತರಂತೆ- ಹಲ
ವರಿಗೆ ಏಟು ಬಿದ್ದಿದೆಯಂತೆ—

—ರೈಲಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಮುಸಲ್ಮಾನ ಸೋದರರನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು
ಈ ಧಾಳಿ ಮಾಡಿದ್ದು- ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದ ಹಲವರು ಸತ್ತುಹೋದರು- ಎಂದು
ಸರ್ಕಾರೀ ಪ್ರಕಟಣೆ ಇನ್ನೂ ಬಂದಿಲ್ಲವಂತೆ.

ನಿವೃತ್ತರಾದ ಮೇಲೆ ಲಾರ್ಡ್ ಮೌಂಟ್ ಬ್ಯಾಟನ್‌ನರು, ಶ್ರೀಯುತ ಸರ್.
ವಿಲಿಯಂ ಮಾಂಕ್ಸೆನ್‌ನರ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆಂಬುದು ಶುದ್ಧ ಸುಳ್ಳು ವರ್ತ
ಮಾನವಂತೆ.

ಸರ್ಕೆಸೊ ನಲ್ಲಿದ್ದ ವ್ಯಾಯಾಮಿಯೊಬ್ಬ ಈಗ ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಂತಿದ್ದಾನಂತೆ—
—ಏನುಮಾಡಿದರೂ ‘ಪಲ್ಟಿ’ ಹೊಡೆಯುವುದು ತಪ್ಪಿಲ್ಲ.

ಉರಿ ಗಾಳು

“ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂಬತ್ತು ಜನವಿದ್ದರೂ ಇದುವಿನಕ ನಮ್ಮ ಉರಿಗೆ ಒಬ್ಬರೂ ಆಗಮಿಸಿಲ್ಲ ” (ಬಾತ್ಮಿ).....ಆ ಉರಿಗೆ ದೃಷ್ಟಿ ತಾಕಿತು, ಜೋಕೆ.

ಬಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಇಳಿಸಲು ಹೊರಟಿರುವ ಸರ್ಕಾರೀ ಸಮಿತಿಗೆ ಬಟ್ಟೆಯೇ ಕಾಣದಾಗಿದೆ. (ಪತ್ರಿಕೆ)....

ಏಕೀಕರಣ ಸಮಸ್ಯೆಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಕನ್ನಡಿಗರು ಹತ್ತಾರು ಪಾರ್ಟಿಗಳಾಗಿ ಒಡೆದು ಚೂರಾಗುತ್ತಿರುವರು.

ಕೂಲಿಗಾರರು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಪೊಲೀಸರು, ರೈಲ್ವೆ ನೌಕರರು, ಆರ್ಕಾಟರು, ಮಹಿಳೆಯರು, ವರ್ತಕರು, ಕೆಸಾನರು—ಈ ಪೈಕಿ ಯಾರು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಗೆದ್ದುಕೊಟ್ಟರು ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಒಂದು ಸಮಿತಿ ರಚನೆಯಾಗುತ್ತಲಿದೆಯಂತೆ.

ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಲ್ಲೇ ಪಾಕಿಸ್ತಾನಿಗಳು ನೆಯ್ದ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನೇ ನಾವು ಧರಿಸುತ್ತೇವೆ ; ಅವು ದೊರೆಯದಿದ್ದರೆ, ನಾವು ಬಟ್ಟೆ ಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಇಲ್ಲ (ಲಿಯಾಖತ್ ಅಲಿಖಾನ್ ಮುಂತಾದವರು) ಅಲ್ಲಿಗೆ ಇಂಡಿಯಾ ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಹೋಗದಿರಲು ಇದೂ ಒಂದು ಬೆದರಿಕೆ.

“ ವಾಸಕ್ಕೊಂದು ಬಂಗಲಿ, ಓಡಾಡುವುದಕ್ಕೊಂದು ಕಾರು, ಕೈತುಂಬ ಸಂಬಳ—ಇಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು, ನಾವು ನೂರಾರು ಯುವಕರು ಜನಸೇವೆಗೆ ಸಿದ್ಧ ” (ಯುವಕ ಸಮ್ಮೇಳನ-ಭಾಷಣ) ಈ ಮಾತು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಕಿವಿ ಮುಟ್ಟಬೇಕು ; ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತಾರೆ.

“ ಸಭಿಕರೆ ! ” ಎಂಬ ಸಂಜೋಧನೆ ಅನುರಂಜಿತ ರೀತ್ಯಾ ತಪ್ಪು ! “ ಸಭ್ಯರೆ ! ” ಎಂದು ಹೇಳುವುದೇ ಭಾಷಾ ಶುದ್ಧತೆಯಿಂದ, ಸರಿಯಾದದ್ದು (ಕನ್ನಡನುಡಿ ಪತ್ರಿಕೆ).....ಆದರೆ, ಸಭೆಗೆ ಬಂದಿರುವರೆಲ್ಲ ‘ ಸಭ್ಯರು ’ ಎಂದು ಹೇಗೆ ಹೇಳುವುದು ?

“ ಈ ಊರಲ್ಲಿ ಸೌದೆ ಇದ್ದಲು ಅಭಾವ ಹೆಚ್ಚು ; ಹಾಲು ಸಿಗುವುದೇ ಇಲ್ಲ ; ಅಕ್ಕಿ ಬೇಳೆ ಗಗನ ಕುಸುಮ. ಇಲ್ಲಿನ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರೇ ಒಳ್ಳೇ ಡಾಕ್ಟರುಗಳಿರುವುದು ; ಇಲ್ಲಿಯ ದೊಡ್ಡ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಮೊಸಳೆಗಳು ಬಹಳ ; ಸರ್ಕಾರದವರು ಇತ್ತು ಗಮನವಿಡಬೇಕು ” (ಬಾತ್ಮಿ).....ಪಾಪ ! ಕೆರೆಗೂ ಬೀಳುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ ; ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲೂ ಅನುಕೂಲ ಸಾಲದು.

“ ಹರಾಜು ಇಸ್ತಿಹಾರ್ ! ಜುನಾಗಡ ನವಾಬರ ನಿಲುಗನ್ನಡಿಗಳು ! ಸೋಫಾಗಳು ! ಗಂಧ-ದಂತ ಪೀಠಗಳು ! ಪಠಗಳು ! ರಾಜಮಹಾರಾಜರುಗಳಿಗೆ ಸುಸಮಯ ! ”..... ಅವುಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವ ಧೈರ್ಯ ಯಾವ ರಾಜರಿಗಿದೆ ಯವ್ವಾ ?

“ ಪಾನ ನಿರೋಧದಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ವಿವಿಧ ಶಾಖೆಗಳ ಆಡಳಿತ ಸೂತ್ರಗಳು ಸಡಿಲವಾದರೂ ಚಿಂತೆ ಇಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ನಾವು ಜಾರಿಗೆ ತಂದೇ ತರುತ್ತೇವೆ ” (ಭಾಷಣ).....ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವವರನ್ನು ಹೀಗೆ ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಟೀಕಿಸಬಹುದೇ ?

“ ಬೇಬಿ.....ಎಂಬ ತಾರೆಯ ವಯಸ್ಸು ಸುಮಾರು ೪೩ ” (ಸಿನಿಮಾ ಪತ್ರಿಕೆ)....“ ಇದು ಆಕೆಯ ಮೇಲಿನ ದ್ವೇಷದ ಪ್ರಚಾರ. ಆಕೆಯ ವಯಸ್ಸು ಕೇವಲ ೪೧ ಮಾತ್ರ ” (ಮತ್ತೊಂದು ಪತ್ರಿಕೆ)....

“ ರೈಲ್ವೆ ಕೆಲಸಗಾರರೂ ಗುಮಾಸ್ತೆಯರೂ ತೀರ ಬಡತನದಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದಲೂ, ಸರ್ಕಾರ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಸಂಬಳ ನಮ್ಮ ವರಮಾನಕ್ಕಿಂತ ತೀರ ಕಡಮೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೂ, ನಾವು, ರೈತಾಪಿ ಜನರು, ಸಮಯ ಸಿಕ್ಕಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ಅನುಕೂಲ ಒದಗಿದಾಗಲೆಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ಕೈ ಹಣವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಗುಪ್ತದಾನವಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಭೆ ನಿರ್ಣಯಿಸುತ್ತದೆ ” (ರೈತ ಮಹಾಸಭೆ)....
.... ಬೆನ್ನುಮೂಳೆ, ಅಂದರೆ, ಹೀಗಿರಬೇಕು.

“ ಅರಬರೇ ! ನೀವು ನಮಗೆ ಏನು ಕೊಡುತ್ತೀರಿ ? ” ಎಂದು ಬೆವಿನ್ ಕೇಳಿದ. ‘ ಎಣ್ಣೆ ’ ಅಂದಾಗ, ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿದ.

“ ಮೋಟುಗಳ ಬೇಟೆಗಾಗಿ, ಕೊಟ್ಟಮಾತನ್ನೇ ಮಾರಬಹುದು ” ಎಂದು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಟ್ರಾಮನ್ನರೇ ಲೋಕಕ್ಕೆಲ್ಲ ಸಾರಿದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಉಳಿದವರನ್ನು ದೂರುವುದರಿಂದೇನು ?

ಹುಡುಕುವವನು

‘ ಹುಡುಕುವುದೇ ’ ಮನುಜನ ಮೂಲ ಕಾರ್ಯ.

ಎಂದು ಪಲುಕಿದನು ಮೊದಲ ಆರ್ಯ.

ತೊಟ್ಟಿಲಲಿ ಹುಡುಕುವನು ಚೀಪಲಾ “ ತೊಟ್ಟು ” ನು

ಶಾಲೆಯಲಿ ಹುಡುಕುವನು ಕಾಣದಾ ‘ ಸ್ಲೇಟ್ ’ ನು

ಕಾಲೇಜಲಿ ಹುಡುಕುವನು, ತನ್ನ ಜತೆಗಾರ್ತಿಯಳ

ಆತ್ಮಕ್ಕೆ, ದೇಹಕ್ಕೆ, ಶಾಂತಿ ಸುಖವೀಯುವಳ.

ಜೀವನವು ಬೇಸರವ ತಂದಾಗ ಹುಡುಕುವನು

ಜ್ಞಾನವನು, ಆತ್ಮಜ್ಞಾನವನು, ಶುಭ್ರಸತ್ಯವನು,

ಎಂದೆನ್ನಬೇಡಿ. ಹಾಗೆ ಹುಡುಕಲು, ಹೋಗಿ,

ಜಾನಿಗಳ ಬರಹಗಳ ನೋಡುವ ಮುನ್ನ

ಆಯುಷ್ಯವನೆ ಕಳೆವನು,—ಕನ್ನಡಕವ ಹುಡುಕುತ್ತಾ !!

ಸಿ. ಆರ್. ನೇಮಕ

ಕನ್ನಡಿಗ : ಸದ್ಯೇ ಕನ್ನಡದ ಕೂಗು ಈತನ ಕಿವಿ ಮುಟ್ಟುತ್ತೆ.

ದಾಸರು : ನನ್ನ ಹರಿಕಥೆಗೆ ಇನ್ನು ಇವರ ಉಪಕಥೆಗಳೇ ಬಂಡವಾಳ

1942 ಕಾರಾಗೃಹಿ : ಶುದ್ಧ ಅನ್ಯಾಯ.

ಜ್ಯೋತಿಸಿ : ಗುರು ಸ್ವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದ, ಸ್ವಾಮಿ.

ಲಾಯರೊಬ್ಬರು : ರಿಪಬ್ಲಿಕ್‌ಗೆ 'ರಾಜಾ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನವರೆ ?

ಅವರ ಜೂನಿಯರು : 'ರಾಜಾ' ಒಂದೇನೆ ? ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಮನೆತನ, ಸಾರ್, ಈತನದೂ !

ಕೆಸಾನ್ ನಾಯಕ : ಆದರೂ, ಗೋಪಾಲ ಅಂತಿದೆಯಲ್ಲಾ, ಅದನ್ನು
ಗಮನಿಸಿ, ಖುಷಿಪಡಿ

ದ್ರಾವಿಡಕಳಗಂ : ಪಾಪ್ಪಾನ್ ವೀಳ್ ! ದ್ರಾವಿಡಂ ಏಳ್ !

ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ : ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜು ಓಲ್ಡ್‌ಬಾಯ್, ಕಣೋ !

ಪ್ರಜಾಮುಖಂಡ : ಲೋ! ಇದುವರೆಗೂ N. B. ಇದ್ದ ಜಾಗಕ್ಕೆ, ನೋಡೋ
.....ಬಂದನಲ್ಲೋ !

ಹೆಂಡ್ಕಡ್ಕರತ್ನ : ಬಿತ್ತು ಮುನಿಯನಿಗೆ ಮೂರು ನಾಮ !

ಮುಸಲ್ಮಾನ್ ತರುಣ : ರಾಜಾಜಿ ಬಹುತ್ ಸಾಚಾಜಿ. -

ವೈಸ್ರಾಯಿ ಖಾಸಾಡೋಬಿ : ನಾನಿನ್ನು ಈ ಕಲ್ಲಿಗೆ ತಲೆ ಹೊಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು,
ಅಷ್ಟೆ.

ಲೇಡೀಸ್ ಕ್ಲಬ್‌ಗೆ : ಅಮ್ಮನವರಿಲ್ಲದ ವೈಸ್ರಾಯರು ಬಂದರಲ್ಲೆ !

ಮಗು : ಧೇಟ್ ಗಾಂಧೀತಾತನ ತಲೆ ಬುರುಡೇನೇ ಇವರದೂನೂ !

ಸೇವಾಗ್ರಾಮಿ : ಬೀಗದ ಕೈ ಹೋಯಿತು, ಆದರೂ, ಬೀಗರೇ ಸಿಕ್ಕಿದರು.

ಅಂಗ್ಲಪತ್ರಿಕೆ : ಮಹಾಪ್ರಚಂಡ, ಈತ ! ನಾವು ಹುಷಾರಾಗಿರಬೇಕು.

ಕೊರವಂಜಿ ; ಮೊಂಡಾಟ ಭಂಡಾಟಗಳಿಲ್ಲದ, ಹಾಸ್ಯ ಮೂರ್ತಿ ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದ.

★ ನವೀನ-ಪ್ರಯೋಗ ★

ಬಸ್ಸಿನಿಂದ ಇಳಿಯೋವಾಗಲೇ ಯಾಕೋ ಭಳಿ ಭಳಿ, ಅಗ್ಗಿತ್ತು. ಮನೇಗೆ ಬರೋಹೊತ್ತಿಗೆ ತಲೆ ಸಿಡೀತಿಸ್ತು. ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಹೋದೆ ಖಾಸಗೀ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ—ಡಾಕ್ಟರಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ ಭಳಿ ಭಳಿ ತಲೆ ನೋವು, ಅಂತ ಆತ ಕೈಹಿಡಿದು ನೋಡಿ 'ಕೆಂಡಾ' ಮಂಡಲ ಜ್ವರ ಇದೆ ಅಂದ. 'ಮಲೇರಿಯಾನೇ' ಅಂದೆ. ಮಂಡ್ಯ ದಿಂದ ಬಂದೆ ಅಂದೆ. ತಲೆ ಆಡಿಸಿದ ಧನ್ವಂತ್ರಿ 'ಹ್ಲೂ' ಅಂತ. ಹಾಗಾದರೆ ಒಂದು ಕ್ವಿನೀನ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಕ್ಷನ್ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡಿ. ನನ್ನಿಗೆ ಮಲೇರಿಯಾ ಬಂದರೆ ಹದಿನೈದು ದಿನ ಸತಾಯಿಸುತ್ತೆ - ಇನ್‌ಸ್ಟಕ್ಷನ್‌ಗೇ ಬಗ್ಗೋದು ಜ್ವರ ಅಂದೆ - ಆತ 'ಉಂಟೆ!' ಮಲೇರಿಯಾಕ್ಕೆ ಈಗ ಬೇರೆ ದಿವ್ಯವೈಷಧಿಗಳು ವಿಲಾಯಿತಿಯಿಂದ ಬಂದಿದೆ. ಕ್ವಿನೀನ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಕ್ಷನ್ ಎಲ್ಲಾ ಪೂರ್ವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮುಗಿದು ಹೋಯಿತು ಅಂದ. ಹಾಗೇ ಒಂದು ಅಶ್ವಿನೀಕುಮಾರ ಸೇವಕ ಕಾಂಪೌಂಡರ್ ಕೊಟ್ಟು ಗೋಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದೆ—

ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ - ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ರೋಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೆ ಕೇಳಿಸಿತು 'ಎನು ಮಾಡೋದಯ್ಯಾ! ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದಿಂದ ಈ ಹಾಳು ಕ್ವಿನೀನು ಎಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಿದೆರೂ, ಎನು ಕೊಟ್ಟರೂ ಸಿಗುಲ್ಲ' ಅಂತ.

— 0 —

ಮಾರ್ವಾಡೀನ ಸಾಲ ಕೇಳೋದಕ್ಕೂ ಹಸ್ತ ಸಾಮುದ್ರಿಕ ನೋಡಬೇಕೆ ?

ಈ ಸಲಹಾ ಪಿಶಾಚಿ-ಯಮನ ಸಲಹೆ

—೦—

ನಮ್ಮ ಬೀದಿ ಗಿರಿಯಪ್ಪ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಂತೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಣ್ಣು ಕುಕ್ಕ. ಆದರೂ ಮೀಸೆ ಕೊಪ್ಪಲ ನರಿ ಬಾಲದಂತೆ ಹುಲುಸಾಗಿ ಹೊರವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿತ್ತು. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಅವನ ಹೆಣ್ಣಿಗತನಕ್ಕೆ ಸರಿಹೋಗುವಂತೆ ಆ ಮೀಸೆ ಬೋಳಿಸಲು. ಒಂದು ಮೀಸೆ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದೆವು. ಮೆಲ್ಲಗೆ ಅವನನ್ನು ತಾಜಾ ಮಾಡಿ, ಮೀಸೆ ಹೋದರೆ ಮುಖಕ್ಕೆ ಚೆನ್ನು ಎಂದು ಬೋಧಿಸಿದೆವು. ಅವನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಣ್ಣಾದಾಗ ನಯನಜ ಕ್ಷತ್ರಿಯನು ಕತ್ತಿವರಸೆಮಾಡುವ ಕೊಠಡಿಗೆ ಕರೆದು ಕೊಂಡು ಹೋದವು.

‘ ಮೀಸೆ ಅಳಿದು ಹೋಗುವ ಮುನ್ನ ಕಡೆಯದಾಗಿ ಒಮ್ಮೆ. ನೋಡಿ ನಲಿಯಲಿ ’ ಎಂದು ಕನ್ನಡಿ ಮುಖಕ್ಕೆ ಹಿಡಿದು ತೋರಿಸಿ ಎಂದೊಬ್ಬನ ಸಲಹೆ ಆಯ್ತು.

ಕನ್ನಡಿ ಹಿಡಿದಾಯ್ತು. ಗಿರಿಯಪ್ಪ ಕಣ್ಣುತುಂಬಾ ನೋಡಿದ. ‘ ನಾನು ನನ್ನ ಹೆಂಡಿರ ಗುಲಾಮನೆಂದು ಹಣೆಯಮೇಲೆ ಬರೆದುಕೊಂಡು ತಿರುಗಾಡೇನು ಮೀಸೆ ಮಾತ್ರ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ’ ಎಂದು ಎದ್ದು ಓಡಿಯೇ ಹೋದ.

ಯಾಕೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ ಎಂದು ನೋಡುತ್ತೇವೆ ! ಮಾರ್ಕಂಡೇಯನ ಪಟ ಎದುರು ಗೋಡೆಯಲ್ಲಿದ್ದುದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಂಡು ಬಂತು ಕನ್ನಡಿ ಹಿಡಿದಾಗ. ಈ ಪಠ ಅವನಿಗೆ ಕಾಣಿಸಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಶಿವನ ತ್ರಿಶೂಲಕ್ಕೆ ಯಮಧರ್ಮರಾಯ ಆಹುತಿಯಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಪ್ರಸಂಗ. ಸಾವಿನ ದವಡೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ಯಮ ಧರ್ಮರಾಯ ಗಿರಿಜಾ ಮೀಸಾಲಂಕೃತನಾಗಿರುವಾಗ, ಹೆಂಡತಿಯ ಮಾಂಗಲ್ಯ ವಾಗಿರುವ ನನಗೆ ಜೀವಭಯದ ಪ್ರಸಂಗವೇ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಮೀಸೆ ಇರ ಬಾರದೇಕೆ ? ಎಂದು ಆತನ ತರ್ಕವಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಎದ್ದು ಓಡಿಯೇ ಹೋಗಿದ್ದ.

ಗಿರಿಯಪ್ಪನಿಗೆ ಇದು ಯಮನ ಸಲಹೆ !

—ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ.

—೦—

ಯಾಕೆ ಮಲಗಿದ ?

— 0 —

ಯಾಕೆ, ಈ ಮಂತ್ರಿ ಪವಡಿಸಿದನೋ, ಕಾಣೆ
ಬೇಗ ವಿಖ್ಯಾತಿ ಮೆಟ್ಟಲ ಹತ್ತಿದೀತ ?

ಸಮರದಲಿ ಹೋರಿ ನಷ್ಟಗಳ ಬೆನ್ನಲಿ ಹೊತ್ತು
ಅನುಮ ! ಇವನೇರಿ ಬಂದಾಲಸ್ಯವೋ ?

ಬಡಿದು ಕಂತ್ರೋಲ ಲಂಚಿಗರನೊಮ್ಮೆಲೆ ಬಡಿದು
ವಡಿತರವ ಕಡಿದು ಕೊರಗಿದ ಭಾವವೋ ?

ಕೂಲಿ ಮೊದಲಾದವರಿಗೆದೆಮುರಿದರೈತ್ಯರಿಗೆ
ಕಾಳ ಸಂತೆಯ ತುಳಿದು ಮೈ ಅಲಸಿತೋ ?

ಅನುಲು ಹೆಂಡದ ಕುಡಿತ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ಧಾವತಿಯೋ,
ಶ್ರಮವನುಳಿದೀ ದೇಶ ತಿರುಗಿನೊಂದಿಹನೋ ?

ನಾಲ್ಕು ಕಡೆ ಹೌಹಾರಿ ನುಡಿಯ ಕುದುರೆಯನೇರಿ
ಸಾಕಾಗಿ ಬಾಗಿ ಭರದಲಿ ಮಲಗಿದನೋ ?

ಲೀಲೆಯಿಂದಲಿ ಬೇಗ ಮಾಡಲಾಗದ ಕೆಲಸ—
ಆ ಲಜ್ಜೆಗಾಗಿ ತಲೆ ತಗ್ಗಿ ಮಲಗಿದನೋ ?

— ಕಾಮತ್.

—

ಮರಿ ಪುಟ್ಟಣ್ಣ

(ಒಂದು ಪದ್ಯ)

ಕಬ್ಬನ್ ಪಾರ್ಕಿನ ಮೊಬ್ಬಿನ ಸೀನರಿ.

ಎತ್ತಲೊ ಕತ್ತಲ ಚುಚ್ಚುವ ಮಿಂಚುವ ಮಿಣ ಮಿಣ ದೀಪದ ಕುಂಬಳ
ಕಾಯಿ ; ಮುದುಕರು, ಮೋಟರು, ದೇಶದ ಮೋಟರು, ಸರ್ಜಿನ ಕೋಟರು,
ಭಾರತ ಭೂಮಿಗೆ ಭಾರದ ಕಾಯರು : ಲಾಯರು ನಾಯರು ಟೊಳ್ಳಲೆಕಾಯರು,
ಧೋತಿಯ ಧೀರರು, ಪೈಜಮ ವೆಂಗರು, ಆಯಾ ಹಿಂದೆಯೆ ಓಡುವ ಶಿಶುಗಳು,
ಮಾಲಿಯ ಮುಂದೆಯೆ ಓಡುವ ಪಶುಗಳು ; ಭಾಷಣಕಾರರು, ಭಾಷಣಕಾರರು
ಹಡ್ಸನ್ ಕಾರರು, ಬೇಬೀಕಾರರು, ಎಲ್ಲರು ತಮತಮ ದಾರಿಯ ಹಿಡಿದರು.

ಕಬ್ಬನ್ ಪಾರ್ಕಿನ ಕತ್ತಲೆ ಸೀನರಿ.

ಕೆಂಪಿನ ಸೊಂಪಿನ ಚಿನ್ನದ ಮೋಹರು, ಧರಧರ ಬಣ್ಣದ ಬೋಗೇನ್
ವಿಲ್ಲಾ ; ಬೀಡಿಯ ತುಂಡು, ತರಗೆಲೆರಾಶಿ, ಕಡಲೆಯಸಿಪ್ಪೆ, ನೆರಳೇ ಇಲ್ಲದ
ಮರಗಳ ಸಾಲು, ಒಣಗಿದ ಹುಲ್ಲು, ಬೊಸ್ಮಾನ್ ಕಲ್ಲು—ಎಲ್ಲವು ಮಸಿಯಲಿ
ಮುಳುಗಿತ್ತು.

ಮರಿಪುಟ್ಟಣ್ಣನು ಒಬ್ಬನೆ ಕುಳಿತು ಮಂಡಿಯ ಕರಟವ ಕೆರೆಯುತ ಕೆಮ್ಮನೆ

ಗರಿಕೆಯ ಕಡ್ಡಿಯ ನಗಿಯುತ ಬಾಯಲಿ

ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯಾ ಲಕ್ಕಿಯ ಕೈಯನು

ಹಿಡಿಯುವ ಲಕ್ಕೀ ತಿಮ್ಮನ ಸೊಕ್ಕನು

ಎಡಗಾಲಿಂದಲೆ ಕಿಕ್ಕುತಲಿದ್ದನು !

ಅಯ್ಯೋ ! ಅಯ್ಯೋ ! ಲಕ್ಕಿಯನುಳಿದೀ ಸಿಕ್ಕೀಬಾಳನು

ಧೂ ! ಛೇ ! ಹೋಗಲಿ ! ವಿಷವೇ ಹಗ್ಗವೆ, ರೋಪೇ, ರಿವರೇ, ನೀರೇ
ನಾರೇ, ಪಾಕಿಸ್ಥಾನವೆ ?

ದಾರಿಯಕಾಣದೆ ಕೊರಗಿದ ಮರಿಪುಟ್ಟಾ.....

“ ಮರಿಪುಟ್ಟಾ ! ” “ ಮರಿಪುಟ್ಟಾ ! ”— ಯಾವುದೊ ಹೆಣ್ ದನಿ ಎಡಕಿವಿ
ಪರದೆಗೆ ತಾಕಿತು. ಆಗ ! ಲಕ್ಕಿಯ ದನಿಯೇ !—ನಿಸ್ಸಂದೇಹ !

ಕಬ್ಬನ್ ಪೇಟೆಯ ಹುಡುಗಿಯು ಲಕ್ಕಿ, ಕಬ್ಬಪಾರ್ಕಿನ ಕತ್ತಲೆ ಸೀಮೆಗೆ ಹಕ್ಕಿಯ ತೆರದಲಿ ಹಾರಿದಳೇನು ? ಮರಿಪುಟ್ಟಣ್ಣನು ಹರಿಬರಿಯಿಂದಲಿ ಕರೆಕರೆ ಪಡುತವೆ ಕುರಿಮರಿಯಿಂದದಿ.....

ಮರಿಪುಟಾ ! ಮರಿಪುಟಾ ! ಹೃದಯದ ನಾಥಾ !—ಎಂದಳು ಮೋಹಿನಿ,

ಉಣಸೇ ಇಲ್ಲದೆ ಎಂದೋ ಹೇಗೋ ಜೀವವ ತೊರೆದಾ ಹುಣಸೆಯ ಮರದಾ ಲಕ್ಕಿಯ ಪೇಷದ ಸಬ್ಬಲ್ ರಾಣಿಯು, ಮಾಟದ ಮೋಹಿನಿ.

ಕೈಬಳೆ ಕಾಡಿಗೆ ಕಂಠವು ನಾಸಿಕೆ ಬೈತಲೆ ಕುಪ್ಪಸ ಗೆಜ್ಜೆಗಳೆಲ್ಲವು ಲಕ್ಕಿಯವೆ ?

“ ಮರಿಪುಟಾ ! ” ಎಂದವಳಂದವ ನೋಡುತ ಮೈನವಿರೆದ್ದಿತು ‘ ಟಣ್ಣ ’ ನಿಗೆ !

ನಕ್ಕಳು ಮೋಹಿನಿ ; ಬೋನಿಗೆ ಬಿದ್ದನು ಬೇಗದಿ ಟಣ್ಣನು, ಬೇಗುದಿ ಗೊಳ್ಳುತ !

‘ ಲಕ್ಕೀ ! ’ ‘ ಲಕ್ಕೀ ! ’ ಎಂದನು ಟಣ್ಣನು, “ ಹೆಸರನು ತುಂಡಿಸಿ ಮರಿ ಪುಟಾ ಎಂಬೆಯ ? ಆದರು ಬಾಧಕವೇನೂ ಇಲ್ಲಾ ! ಜೀವಸುಧಾರಸ ಚೆಲ್ಲುವ ಲಕ್ಕೀ ! ಮನ್ನನಹೃದಯದ ಕೋಗಿಲೆ ನೀನು ! ಕಬ್ಬನ್ ಪೇಟೆಯ ಕಾಮಿನಿ ವೃಂದಕೆ ನೀನೇ ಗ್ಲಾಡಿಸ ಕೂಪರಳಲ್ಲವೆ ? ಒಂದೇ ನಾಮವ ತುಂಡರಿಸುತ್ತಲಿ— ಮರಿಪುಟಾ ನಿನಗೆ, ಟಣ್ಣನು ನನಗೆ,— ಒಂದೇ ಹೆಸರಿನ ತುಂಡನು ಧರಿಸಿ, ಲೋಕದ ಹಾದಿಯ ತುಳಿಯುವ ಬಾರೇ ! ”

ಮೋಹಿನಿ, ಟಣ್ಣನ ಕುರುಳನು ತಿದ್ದುತ, ವಿಸ್ಮಯದಿಂದಲಿ ಬೊಸ್ಮಾನ್ ತಿಲೆಯಲಿ, ಪಕ್ಕದಲಲ್ಲೇ ಸೋಕುತ ಕುಳಿತಳು.

ನಾಕವೆ ಕೆಳಗಡೆಗಿಳಿದಂತಾಯಿತು, ಲಕ್ಕೀ ಪಕ್ಕನೆ ಬಡಿದಂತಾಯಿತು, ತಿಮ್ಮನ ಮೂತಿಯ ತಿವಿದಂತಾಯಿತು, ಸಾವಿನ ಯೋಚನೆ ಸತ್ತೀಹೋಯಿತು, ಟಣ್ಣನ ನಾಡಿಯು ತಣ್ಣಗೆ ಮಿಡಿಯಿತು.

ಮೋಹಿನಿ ಅಂದಳು : “ ಕೈಗಳ ಹಿಡಿದುಕೊ ! ”

“ ಸೈ ” ಎನೆ, ಏಸೇ ಕೊರೆದಂತಾಯಿತು. “ ಅಚ್ಚರಿ ! ಅಚ್ಚರಿ ” ಎಂದನು ಟಣ್ಣ.

“ ಕತ್ತಲೆ ರಾತ್ರೀ ಕಬ್ಬನ್ ಪಾರ್ಕಿಗೆ ಏತಕೆ ಬಂದೇ, ಹೃದಯದ ರಂಭೆ ? ” ಎನ್ನಲು ಟಣ್ಣ, “ ನನ್ನೀ ಚರ್ಯೆಯ ಚರ್ಚೆಯ ಮಾಡಲು ನೀನಾರೆಲವೋ, ಸಾಚಾನೀಚಾ ! ” ಚೇರುತ, ಮೋಹಿನಿ, ಮರಿಪುಟಾ ಬಾಯನು ಬಿಗಿಯಾಗದುಮಿ, ಕುರಿಯನು ತೋಳಿಯು ಕವಳಧ್ವಂಸಕೆ ಕಾಡಿನ ಮಡುವಿಗೆ ಎಳೆದೊಯ್ಯಂತೆಯೆ,

ಎಳೆದಳು ಹುಣಸೆಯ ಮರದಾ ತಾವಿಗೆ, ತೋರಿಕೆವೇಷದ ತಾಟಕೆ ! ಜ್ಞಾನವು
ತಪ್ಪಿತು ಮರಿವುಟ್ಟಣ್ಣಗೆ !

ಬೆಳಗಿನ ಜಾವದಿ ಬಿದ್ದೇ ಇದ್ದನು.

ಬಿಸಿಲಿನ ಬೇಗೆಗೆ ಕಣ್ಣನು ತೆರೆದನು : ಲಕ್ಕೇ ತಿಮ್ಮರು, ಕೈಗಳ ಜೋಡಿಸಿ,
ಹಾಲೀವುಡ್ಡಿನ ಕಾಮುಕರಂತೆಯೇ, ಒಬ್ಬರನೊಬ್ಬರು ಕೆಲಿಕೆಲಿಸುತ್ತಲೆ ಬೊಸ್ಸಾನ್
ಕಲ್ಲಲಿ ಕಂಡನು ಎದುರಿಗೆ !

ಜ್ಞಾನವು ತಪ್ಪಿತು, ಮರಿವುಟ್ಟಣ್ಣಗೆ !

— ಪಾಟಾಳಿ.

ನನಗೆ ನಾಳೆ ರಜ ಬೇಕಮ್ಮ —

ಏರೋಡ್ರೋವಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು —

ನೆಹರು ನೋಡೋಕೆ.

ಅಂತರಂಗ ಚಿಕಿತ್ಸೆ

—o—

(ನಾಚಕರ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ)

೧. ದಿನವೂ ರಾತ್ರಿ, ಜಟಕಾಗಾಡಿ ಹೊಡಿಯುವಂತೆ, ನನಗೆ ಕನಸಾಗುತ್ತಿದೆ. ಏಕೆ ? ಇದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ?.....ಇಂಥ ಕನಸು ಶೇಕಡ ೬೮ ಮಂದಿಗೆ ಆಗುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ, ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನೀವು ಸ್ತ್ರೀಯೋ ಪುರುಷರೋ, ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರು ವಿಳಾಸಗಳಿಂದ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚುವುದು ದುಸ್ಸಾಧ್ಯ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಇಬ್ಬರ ವಿಷಯವಾಗಿಯೂ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.....ನೀವು ಗಂಡಾದರೆ, ಪ್ರೈಮರಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಓದಿದ್ದೀರಾ ? ಅಲ್ಲಿ ಹಯಗ್ರೀವಾಚಾರ್ ಎಂಬ ಮಾಸ್ತರೊಬ್ಬರಿದ್ದರೆ ? ಅವರು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಚಚ್ಚು ತ್ತಿದ್ದರೆ ? ಹಾಗಾದರೆ. ನಿಮ್ಮ ಜಟಕಾ ಕನಸು ಅವರಿಗೆ ನೀವು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಪ್ರತೀಕಾರ. ಆ ಹಯಗ್ರೀವಾಚಾರರೇ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಜಟಕಾ ಕುದುರೆ ! ಅಥವಾ, ಮೂಗಿನ ಹೊಳ್ಳೆಗಳನ್ನು ಅಗಲಿಸಿ ಉಸಿರುಬಿಡುವ ಮಾಸ್ತರಿದ್ದು ಅವರಿಗೆ ನೀವೂ ನಿಮ್ಮ ಗೆಳೆಯರೂ, ಕುದುರೆ, ಎಂಬ ಅಡ್ಡ ಹೆಸರನ್ನಿಟ್ಟಿರಬೇಕು.....ನೆನಪಿಗೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳಿ. ಆತ್ಮತೃಪ್ತಿಗಾಗಿಯೇ ನಿಮ್ಮ ಅಂತರಂಗ ಈ ಉಪಾಯವನ್ನು ಹುಡುಕಿರುವುದು ...ಈ ಕನಸು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರೆ, ನಿಮಗೆ ಸುಖನಿದ್ರೆ ಸಿಗುವುದಪರೂಪನೀವು ಸ್ತ್ರೀಯಾದರೆ, ನಿಮ್ಮ ಅತ್ತಿಗೆ ' ಕುದುರೆ ' ಅಥವಾ, ಕುದುರೆಯ ನಂಟ ತನದ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಾಣಿಯ ಅಡ್ಡ ಹೆಸರನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಅಥವಾ, ಇಡ ಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಂಕುರಿಸಿದೆ.

೨. ' ಪರೀಕ್ಷೆ ' ಅಂದರೆ, ನನಗೆ ಜ್ವರ ಬರುತ್ತದೆ. ಏಕೆ ? ಇದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರವೇನು ?.....ನಿಮ್ಮ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ. ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕೂಡುವುದು ತೀರ ಅಪಮಾನ, ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಮೂಡಿದೆ. ಪರೀಕ್ಷಾಮಂದಿರಕ್ಕೆ ನುಗ್ಗಿ, ಕಾಗದದಮೇಲೆ ಮಸಿ ಚೆಲ್ಲಿ, ಮುಖಕ್ಕೆ ಮಸಿ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಲು ನಿಮ್ಮ ಮನ ಒಪ್ಪುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ. ಜ್ವರ. ಈ ಭಾವನೆ ತುಂಬ ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಮೊದಲು ತಿಳಿಯಿರಿ. ಏಕೆಂದರೆ, ನೀವು ಪಂಪರನ್ನಾದಿಗಳ ಶೂದ್ರಕ ಚಾಣಕ್ಯರ, ವರಾಹ, ಮಿಹಿರಾದಿಗಳ ಸಂತಾನವಲ್ಲವೆ ? ಕನ್ನಡನಾಡು ' ಹನುಮನುದಿಸಿದ ನಾಡು ' ಅಲ್ಲವೆ ? ಪರೀಕ್ಷೆ ಜ್ವರ ಬರದವರು ತಮ್ಮ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನರಿಯದ ಹನುಮಂತರು ! ಯಾರು ಬಂದು ನಾಡಿ ಹಿಡಿದರೂ, ತೆಪ್ಪಗೆ ಕೈ ತೋರಿಸುವ ಕೂಸುಮರಿಗಳು ! ನಿಮ್ಮ ಜ್ವರ ಆತ್ಮಾಭಿಮಾನದ ಕ್ರೋಧಾಗ್ನಿಯ ಹೊರ ಚಿಹ್ನೆ !ಇದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರ ಇಷ್ಟ.

ಮಹಾ ಪ್ರತಿಭಾಸಂಪನ್ನರಾದ ಶಂಕರ, ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣ, ಚರಕ, ಚಾರುದತ್ತ, ಕರೀಬಂಟ, ಓಬೀರಾಯ ಮೊದಲಾದವರನ್ನು ಜಗತ್ತಿಗೆ ನೀಡಿದ ನಮ್ಮನ್ನು ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಯಾರೂ ಪ್ರಶ್ನಿಕೇಳಿ ಉತ್ತರಕ್ರಿಯೆ ನಡೆಸಬಾರದೆಂದು ರಾಜ್ಯಾಂಗ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿಡುವುದೇ.

೩. “ ಕೇಪ್‌ಟು ದಿ ಲೆಪ್ಪ್ಸ್ ”—“ ಎಡಭಾಗದಲ್ಲೇ ನಡೆಯಿರಿ ” “ ಎಡಭಾಗದಲ್ಲೇ ಗಾಡಿ ಬಿಡಿ ”—ಎಂಬ ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಪರಿಸಲು ನನ್ನ ಮನ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲಇದರಿಂದ, ಹಲವಾರು ಸಲ ಕಣ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಆದರೂ, ನಾನು ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ಅಶಕ್ತ. ಏಕೆ ?... ..“ ಲೆಪ್ಪ್ಸ್ ” ಎಂದರೆ, ರಷ್ಯಾ ಪಕ್ಷ ಪಾತ, ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ತತ್ವ. ಕಾರ್ಲ್ ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಪಂಥ, ಎಂದು ಯಾರೋ ನಿಮ್ಮ ತಲೆಯೊಳಗೆ ತುಂಬಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲದೆ, ರೈಟ್ ಎಲ್ಲ ರೈಟ್ ಎಂಬುದು ನಿಮ್ಮ ನಂಬಿಕೆ. ಅಲ್ಲವೇ ? .. ಆದರೆ, ರೈಟ್ ಎಲ್ಲ ರೈಟ್, ಆದರೆ, ರೈಟ್‌ರನ್ನು ಸಾಹೇಬರುಗಳು ಏಕೆ ಹೀನಾಮಾನವಾಗಿ ಬೈಯಬೇಕು ? ಯೋಚಿಸಿ ! ಆಗ ನಿಮಗೆ, ರೈಟ್ ಎಲ್ಲ ರೈಟ್‌ಲ್ಲ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದು. ಈ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ, ಲೆಪ್ಪ್ಸ್ ಎಲ್ಲ ಲೆಪ್ಪ್ಸ್ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಹೊಳೆದೇ ಹೊಳೆಯುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟು ಹೊಳೆದಮೇಲೆ, ಕಾಲಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಕಲಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವೇ ?

೪. ನನ್ನ ಸುತ್ತ ಯಾರಾದರೂ ಆಕಳಿಸಿದರೆ, ನನಗೂ ಆಕಳಿಕೆ ! ಇದರಿಂದ ನನಗೆ ತೀರ ನಾಚಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರಿವರು ಬಾಯಿ ಬಿಡುವಾಗ, ನಾನೂ ಬಾಯಿ ಬಿಡುವುದು, ತೀರ ಬಣ್ಣಗೇಡು ಕೆಂ ಕರ್ತವ್ಯಂ ?.....ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಆಕಳಿಸುವಾಗ, ನೀವೂ ಆಕಳಿಸುತ್ತೀರಿ, ನಿಜ ! ಅದನ್ನೇ ನೆನೆದು, ಅಯ್ಯೋ ! ಈತನ ಅನುನಾಯಿಯಾಗಿ ಬಾಳಬೇಕಾಯಿತಲ್ಲಾ, ಎಂದು ಕೊರಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸುಖವಿಲ್ಲ, ನಿಜ ! ಆದರೆ, ನಾನೊಂದು ಉಸಾಯ ಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ನೀವು ಆಕಳಿಸುವಾಗಲೂ, ನಿಮ್ಮನ್ನು ನುಸರಿಸಿ ಇತರರೂ ಬಾಯಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರನ್ನು ನೋಡಿ, ನಿಮ್ಮ ಮುಂದಾಳುತನವನ್ನು ಸ್ಫಾಪಿಸಿ, ಹೆಮ್ಮೆಪಡಿ. ನಾಳೆಯಿಂದ, ಯಾವ ಗುಂಪಿಗೆ ನುಗ್ಗಿದರೂ, ಮೊದಲು ನೀವೇ ಆಕಳಿಸಿ. ಧೈರ್ಯವಾಗಿ, ಆ ಅನ್ನಿ ! ಮುಖದಿಂದ ಮುಖಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಅದು ಹರಡುತ್ತದೆ, ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ಆನಂದಿಸಿ.

--- ಸ್ವೈಕಾಲಜಿ ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.

— ೦ —

ಜನಪ್ರಿಯರಾದ ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಳದವರು ಮಹಾಜನಗಳನ್ನು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲೂ ಅಧಿಕೃತ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳಲ್ಲೂ ಹೇಗೆ ಸಂಚೋದಿಸ ಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸಿದಾರೆ. ಈ ಆಜ್ಞೆ ಎಷ್ಟು ಜನಪ್ರಿಯವಾಗು ವುದೋ, ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕಾದ ಅಂಶ.

ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯಮತಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರನ್ನು ಮಿಸ್ಸರ್, ಮಿಸಿಸ್, ಅಧವಾ, ಮಿಸ್ ಎಂಬ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಸಂಚೋದನಾಶಬ್ದಗಳಿಂದಲೇ ಕರೆಯತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ಆಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದು ಸಮಂಜಸವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿದೆ ಇದರಿಂದ, ಇಂಡಿಯಾ ನಲ್ಲಿರುವ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯ ನರಲ್ಲಿ ಅಂಗವದ್ಧತೆ ಪ್ರಸಾರವಾಗು ವುದು. ಇಂಗ್ಲೀಷರಲ್ಲಿದ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನರನ್ನು ಏಕೆ ಪ್ರವಚನವನ್ನು ಆಯಾಸವಾದ ಭಾಷೆಗನುಸಾರವಾಗಿ, ಮತದ ವಾಸನೆಯಿಲ್ಲದ ಗೌರವ ಸೂಚಕ ಪದಗಳಿಂದಲೇ ಎಲ್ಲರೂ ಕರೆಯುತ್ತಿರುವುದು. ಸ್ಪೆಯಿನ್ ದೇಶದ ಹಾಗೂ ದ ಅಮೇರಿಕದ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನರನ್ನೆಲ್ಲ ಡಾನ್, ಡಾನಾ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ; ಜರ್ಮನ್ ದೇಶದವರನ್ನೆಲ್ಲ, (ಅವರು ಯಾವ ಮತದವರೇ ಆಗಲಿ) ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನರನ್ನೂ ಸಹ, ಹೆರ್, ಫ್ರಾ ಎನ್ನು ತ್ತಾರೆ; ಫ್ರೆಂಚ್ ದೇಶದ ಜನರನ್ನೆಲ್ಲ ಮೊಸೈ, ಮದಾಂ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಎಂದೋ ಏನೋ ನಮ್ಮದೇಶ ಇಂಗ್ಲೀಷರ ಪಾಲಾಗಿದ್ದ ಪಾಪಕ್ಕೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಕ್ರೈಸ್ತ ಭ್ರಾತೃಭಗಿನಿಯರನ್ನು, (ಅವರು ಭಾರತೀಯರೇ ಆಗಿರಲಿ, ಫ್ರೆಂಚರೇ ಆಗಿರಲಿ, ಸ್ಪೆಯಿನ್ ನವರೇ ಆಗಿರಲಿ, ಇಂಗ್ಲೀಷರಲ್ಲದೆ ಇರಲಿ), ಪರಕೀಯವಾದ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಶಿಷ್ಟೋಪಚಾರದ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಗುರಿಮಾಡುವುದು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಲಾರದೆಂದು ತೋರು ತ್ತದೆ.

ಮುಸಲ್ಮಾನರನ್ನು ಜನಾಬ್, ಜನಾಬಾ, ಎನ್ನುವುದು ಅಷ್ಟು ಅನ್ಯಾಯ ವಾಗಲಾರದು ಆದರೆ, ಇನ್ನುಮೇಲೆ, 'ಹುಜೂರು ಜನಾಬಿಗೆ' ಎಂದು ಅರ್ಜಿ ಗಳಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಿದರೆ, ಅದನ್ನು ಮುಸಲ್ಮಾನ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಪರಾಂಬರಿಸಬೇಕೆಂ ದಾಗಲಿ, ಹುಜೂರೇ ಜನಾಬು ಎಂದಾಗಲಿ, ಅಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದರೆ, ಉತ್ತಮ.

ಹಿಂದೂ ಗಂಡಸರನ್ನು 'ಶ್ರೀ' ಎಂತಲೂ, ಹಿಂದೂ ಹೆಂಗಸರನ್ನು 'ಶ್ರೀಮತಿ' ಎಂತಲೂ ಸಂಚೋದಿಸತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ಆಜ್ಞೆಯಾಗಿರುವುದು ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ದೃಷ್ಟಿ

ಯಿಂದ ಸಮಂಜಸವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೊರವಂಜ ವಾಚಕರಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ಎಂಬುದು ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ ! ಇದನ್ನರಿತೇ ಹಿಂದಿನವರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದದ್ದು. ಮಾನ್ ಎಂದಾಗ, ಪುರುಷ ಎಂಬುದು ನರತಲಾಮಲಕ. ಬರೀ ಶ್ರೀ ವ್ಯಾಕರಣ ವಿರೋಧ !....ಶ್ರೀ ಎಂದರೆ, ಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಸಂಪತ್ತು, ಐಶ್ವರ್ಯ, ಹಣ, ಒಡವೆ ವಸ್ತು ಇತ್ಯಾದಿ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಬಡವರನ್ನೂ ಸ್ಕೂಲ್‌ಮಾಸ್ತರುಗಳನ್ನೂ 'ಶ್ರೀ ಇಂಧವರು' ಎಂದು ಸಂಬೋಧಿಸುವಾಗ, ಅವರನ್ನು ನಾವು ಹೀಯಾಳಿಸಿದಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆ ? ಹಿಂದಿನವರು ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ದಾರಿದ್ರ್ಯವಾನ್ ಎಂಬ ಒಂದು ಪದವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು..... ಲಕ್ಷಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ಮೆರೆದು ಅನಂತರ ಸಾಲಗಾರರ ದಂಡು ಧಾಳಿಗೆ ಹೆದರಿ ಪಾಪರ್‌ಚೀಟಿ ತೆಗೆದ ಮಹಾನುಭಾವರನ್ನು "ಶ್ರೀಮಾನ್" ಎಂದರೆ, ಅವರು ರೇಗುವುದಿಲ್ಲವೆ ? 'ವಿಗತ ಶ್ರೀಮಾನ್' ಎನ್ನುವುದೇ ಸತ್ಯ ಅಹಿಂಸೆ ಎರಡು ಅದರ್ಶಗಳಿಗೂ ಸರಿಯಾದದ್ದಲ್ಲವೆ ?..... ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಉನ್ನತಾಧಿಕಾರಿಗಳಾದ ಅನೇಕ ತಮಿಳರು, ವೀರತಮಿಳರು ಶ್ರೀ ಎಂಬ ಆರ್ಯಪದವನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ, ತಿರು ತಿರುಮತಿ ಎಂಬ ಅನಾರ್ಯಪದವನ್ನೇ ಆಶಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆ ?ಆಮೇಲೆ, ಶ್ರೀಖಂಡ ಎಂಬುದರ ಅರ್ಥವೇ ಬದಲಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆ ? ಶ್ರೀವಸಿತೆ ಅರಸನೆ, ಎಂಬ ನಾರಣಪ್ಪನ ಸಂಬೋಧನೆಗೆ ನಾಳೆ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು, ವನಿತೆ ಅರಸ್ ಎಂಬ ಒಬ್ಬನನ್ನು ನಾರಣಪ್ಪ ಈರೀತಿ ಈ ಸರ್ಕಾರಿ ಆಜ್ಞೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಕೂಗುತ್ತಿದಾನೆ, ಎಂದು ಅರ್ಥ ಬರೆದರೆ, ಮಾಸ್ತರುಗಳು ಹತ್ತಕ್ಕೆ ಹತ್ತು ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೆ ?

ಪ್ರತಿ ಒಬ್ಬರೂ ಶ್ರೀಮತಿಯಾದರೆ, ಶ್ರೀಮತಿಪರಿಣಯ ಎಂಬ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪುಸ್ತಕ ಯಾಕೆ ? ಅದರ ವಿಷಯದ ನಾಟಕ ಏಕೆ ? ಹರಿಕಥೆ ಯಾರಿಗೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಂಬ ತಪ್ಪನ್ನೇ ಅನುಸರಣೆಗೆ ತಂದರೂ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದೇ ಶ್ರೀ ಸಾಕೆ ? ಐದು ಬೆರಳುಗಳೂ ಒಂದೇ ಸಮ ಇದೆಯೋ ? ಕಿರುಬೆರಳಿಗೆ ಶ್ರೀಯಾದರೆ ಹೆಬ್ಬೆಟ್ಟಿಗೆ ಶ್ರೀಶ್ರೀ ಬೇಡವೆ ?

ಮತದ ಆಧಾರದಮೇಲೆ ಹೊಸ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಂಬೋಧನೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕೆ ?ಮಹಾ ಜನಗಳು ಈ ವಿವಾದವನ್ನು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮಲ್ಲೇ ಮುಂದುವರಿಸಿ ಸೂಕ್ತಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಜನಪ್ರಿಯರಾದ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುವುದು ಯುಕ್ತ.

—ಗಂಗಾಧರ,

ಟೆಂಟು ಕೂಟ

ಟೆಂಟು ಕೂಟದ ವಿದ್ಯಾಲಯದ ಪದವೀಧರ ಎಂಬುದು ಇಂದು ಇಡೀ ವಿಶ್ವದ ಅಪಹಾಸ್ಯಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾದ ಮಾತಾಗಿದೆ.

ಆದರೆ, ಹಿಂದೂವೆ. ಅಂದರೆ, ಕ್ರಿ. ಪೂ. ೬೪೫೦ ರಿಂದ ೫೮೬೬ರ ವರೆಗೆ, ಉತ್ತರ ಆಫ್ರಿಕಾದ ಆ ಮಹಾಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಹೋಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಜನೆ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಲಕ್ಷೋಪಲಕ್ಷ ಯುವಕರೂ ಅವರ ಜನ್ಮದಾತೃಗಳೂ ಜಾಯಾದಾತೃಗಳೂ ಕಾತುರರಾಗಿದ್ದರೆಂಬುದನ್ನು ಇತಿಹಾಸ ಸಂಶೋಧಕರು ಈಚೆಗೆ ಗೆದ್ದಲು ತಿಂದ ಗೋರಿಗಳನ್ನೆಂದು ಹೊರಗೆಡವಿದ್ದಾರೆ.

ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗ ತಿರುವ *Crown and Gown* (ಕ್ರೌನ್ ಅಂಡ್ ಗೌನ್) ಎಂಬ ಮಾಸಿಕೆಯ ಮಾರ್ಚ್ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ಲೇಖನವೊಂದು ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಟೆಂಟು ಕೂಟ ಎಂಬುದು ಈಗ ಸಹಾರಾ ಮರುಭೂಮಿಯ ನಟ್ಟನಡುವಣ ಒಯಸಿತ್ತು ! (ಆದರೆ, ಹಿಂದೆ, ಸಹಾರಾ ಮರುಭೂಮಿಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕೋಟ್ಯಂತರ ಅಳಿಲುಗಳ ಮರಳಸೇವೆಯೇ ಆ ರಾಶಿಯನ್ನು ತಂದು ತುಂಬಿದುದು) ಆಗ, ಅದು ನೀಗ್ರೋ ಸರಸ್ವತಿಯ ಕೇಂದ್ರಸ್ಥಾನವಾಗಿತ್ತು. ನೀಗ್ರೋ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ನಾಟ್ಯರಂಗವಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಯ ವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ವಿಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ಭೂಗರ್ಭಸಂಶೋಧಕರು ಆಗಿನ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳ ಅಸ್ಥಿಪಂಜರದ ಅಳತೆಯಿಂದಲೇ ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಕೊಂಡಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣವೇದಾಂತ, ಕೃಷ್ಣನ್ಯಾಯ, ಕರೀತರ್ಕ, ಕರೀವ್ಯಾಪಾರ ಮುಂತಾದ ಶಾಸ್ತ್ರಾಲಜಿಗಳನ್ನು ಕಲಿತು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ಊರುಗಳಿಗೆ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಮರಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅನಂತರ, ಆರವತ್ತು ವಯಸ್ಸಾದರೂ, ಅವರು ಮರಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಟೆಂಟು ಕೂಟದ ವಿದ್ಯಾಲಯವನ್ನು ಕುರಿತು, ಅಮೇರಿಕನ್ ಮಾಸಿಕಾ ಲೇಖಕರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವಿವರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉದ್ಧರಿಸಿದರೆ, ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. (೧) ಅಲ್ಲಿಯ ಜ್ಯೋತಿಷ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೆಲ್ಲೂ ಇದುವರೆಗೆ ಅನುಸರಿಸದ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಂದು ಹಾಲಲ್ಲಿ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಕೂಡಿಸಿ, ಅವರೆದುರು ಕವಡಿ ರಾಶಿಗಳನ್ನು ಹರಡಿ. ಪರೀಕ್ಷಾ ಮುಹೂರ್ತ ಸಮಾಪಿಸಿದಾಗ, ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಒಂದು ಚೀಲದೊಳಗಿಟ್ಟು,

ಅವರೆದುರಿಗಿನ ಗೋಡೆಯಮೇಲಿನ ಗುಟಕ್ಕೆ ತೂಗುಹಾಕುವುದು ಕುಳಿತಕಡೆ ಯಿಂದಲೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮೀನ ಮೇಷ ಗುಣಾಕಾರ ಮಾಡಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಉಹಿಸಿ, ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವರು. ಅನಂತರ, ಅವುಗಳನ್ನು ಓದದೆಯೇ, ಪರೀಕ್ಷಕರೂ ಕೂಡ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಜಾತಕಗಳನ್ನು ಪೂರಾಂಬರಿಸಿ ಪಾಸೋ ಫೆಯಿಲೋ ಹೇಳಿಬಿಡುವರು ಜ್ಯೋತಿಷಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾದ ಇಂಥ ಪದ್ಧತಿ ಯನ್ನು ನವನಾಗರಿಕ ವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸದೆ ಇರುವುದು ನಾಚಿಕೆಗೇಡಲ್ಲವೆ, ಎಂದು ಆ ಲೇಖಕರು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. (೨) ಅಲ್ಲಿ ಕಲಿತ ನಾಲ್ಕು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಸಹೋದರರು, ಒಂದು ದಿನ ಜಾಂಬೆಸಿ ನದೀತೀರದ ಕಾಡೊಂದರಲ್ಲಿ, ನಾಲ್ಕು ಕಾಲುಹಾದಿಗಳು ಕೂಡುವ ಒಂದು ಚೌಕಕ್ಕೆ, ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ, ಅಕ ಸ್ಮಾತ್ ಬಂದರು. ಆ ಚೌಕದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಿಂಹದ ಅಸ್ಥಿವಂಜರ ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಮೂಳೆಶಾಸ್ತ್ರ ವಿದ್ವಾನ್ ಎನಿಸಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ಸಹೋದರ, ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಜೋಡಿಸಿದ ಸಿಂಹಮಾಂಸ ವಿದ್ವಾನ್ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಅದಕ್ಕೆ ಮಾಂಸ ಮೆತ್ತಿದ. ಚರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ ಮೂರನೆಯವ ಅದನ್ನು ತೊಗಲಿಂದ ಹೊದ್ದಿಸಿದ ಪ್ರಾಣಶಾಸ್ತ್ರವಿದಗ್ಧ ನಾಲ್ಕನೇ ಯವನು ಅದರ ಕಿವಿಯೊಳಿಗಿಂದ ಗಾಳಿ ತುಂಬಿದ?... (ಸಿಂಹ ಎದ್ದು, ಅವರು ನಾಲ್ವರನ್ನೂ ತಿಂದಿತೆಂಬುದು ಶೋಚನೀಯವಾದರೂ, ಅಪ್ರಕೃತ.)

ಪಿರಮಿಡ್ಡುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದವರು ಟೆಂಬಕ್ಟೂ ಪದವೀಧರರು, ಎಂದರೆ ಸಾಲದೆ, ನಿದರ್ಶನ ? ನೈಲ್ ನದಿಯನ್ನು, ಭೂಪಟದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವಂತೆ. ಕೆಳ ಗಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹರಿವಂತೆ ಮಾಡಿದವರು, ಅವರು ! ಜಿಬ್ರಾಲ್ಟರ್ ಕೊಲ್ಲಿ ಯನ್ನು ಕೊರೆದು ಭೂಮಧ್ಯ ತಟಾಕವನ್ನು ಭೂಮಧ್ಯ ಸಾಗರವಾಗಿಸಿದವರೂ ಅವರೇ !

ಹೀಗೆ, ಆ ವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕಲಶ ಎಲ್ಲರ ಕಣ್ಣನ್ನೂ ಕೆಂಚಗಾಗಿಸಿ ಕುಕ್ಕಿ ಕುರುಡುಮಾಡಿತ್ತು. ಬರಬರುತ್ತ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಪದವಿ ಲಪಟಾಯಿಸಿ, ಮಹಾಜನಗಳನ್ನು ಮೋಸಮಾಡುವುದು ಹೇಗೆ, ಎಂಬುದೇ ತರುಣರ ತಾಪತ್ರಯವಾಯಿತು. ನಂಬರ್‌ಗಳಿಸಲು ನೋಟ್ಸ್‌ಪಠಣ, ಗುಪ್ತಪಾಠ. ಗುರುದ್ವೇಷ, ಕಾಪೀಪದ್ಧತಿ, ಲಂಚ ವಿತರಣೆ, ಕೋಮು ಮೋಹ, ಮುಂತಾದ ಆಧುನಿಕ ವ್ಯಾಧಿಗಳೆಲ್ಲ ಟೆಂಬಕ್ಟೂವಿಗೂ ಹೊಸದಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ಅಂತು, ಟೆಂಬಕ್ಟೂ ವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕೀರ್ತಿ ಕಳೆಗುಂದುತ್ತ ಬಂತು. ಕಡೆಗೆ ಆಯಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಓದಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಬೆಲೆ ಕಟ್ಟುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಆತನ ದೊಡ್ಡಪ್ಪ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪಂದಿರಿಗೇ ಇರತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ನಿರ್ಧಾರ ವಾದಾಗ, ಅದರ ಅವನತಿ ಖಾಯಂ ಆಯಿತು, ಎಂದು ಕ್ಲಾನ್ ಅಂಡ್ ಗೌನ್ ಲೇಖಕರು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಸುಮಾರು ಕ್ರಿ. ಪೂ. ೫೮೪೦ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ

ಗಲೆಬ್ಬ ಸುಲಭ ಪದವಿ ಚಲುವಳಿಯನ್ನು ಬಿರುಸುಗೊಳಿಸಿದರು. ಟೆಂಬಕ್‌ಟೊ
ಗಾಳಿಸೇವನೆಯಿಂದಲೂ, ಫೇಂಡಾವ್ಯುಗದ ಮಾಂಸಾಹಾರದಿಂದಲೂ, (ಅಲ್ಲಿಯ
ಆಹಾರಮಂದಿರಗಳ ಪಾಕಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಆ ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ
ಹೆಸರುವಾಸಿಗಳಾಗಿದ್ದರು) ತಾವು ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಿದ್ದೇವೆಂಬುದು
ಅವರ ವಾದ! ವಿದ್ಯಾಲಯದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಈ ವಾದ ಸರಿ ಎನಿಸಿತು.
ಅವರು ಅದಕ್ಕೆ ಅಸ್ತು ಎಂದರು.

ಅಂದಿನಿಂದ, ಟೆಂಬಕ್‌ಟೊ ಪದವೀಧರ, ಎಂಬುದು ಲೋಕದ ಅಪಹಾಸ್ಯಕ್ಕೆ
ಗುರಿಯಾಗಿದೆ. “ಎಂಥೆ ಬಾಳು! ಎಂಥ ಬೀಳು!” ಎಂಬ ಚರಮವಾಕ್ಯ
ದೊಂದಿಗೆ, ಕ್ಲಾನ್ ಅಂಡ್ ಗೌನ್ ಲೇಖಕರು ತಮ್ಮ ಲೇಖನವನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯ
ಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆ.....” ವಿಚಿತ್ರಂ, ಜಗತ್ ಚರಿತ್ರಂ!”

—ರೇವಣ್ಣ.

ಹುಳಿ ದ್ರಾಕ್ಷೆ

ಹಿಮಾಲಯದ ಸುಂದರ ಸಾನುಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮನಮೋಹಕವಾದ ಒಂದು ಉದ್ಯಾನ, ಜಿಂಕೆಗಳದು ; ಅದರ ತುಂಬ ದ್ರಾಕ್ಷೆಯ ಬಳ್ಳಿಗಳು, ದೇವದಾರು ಮರಗಳ ಚಪ್ಪರಗಳಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ನರಿಗಳ ಹಿಂಡು. ಅವು ಆ ವನಕ್ಕೆ ನುಗ್ಗಿ ಚಪ್ಪರದ ಕೆಳಗೆ ಜೊಲ್ಲು ಸುರಿಸಿದುವು. ಷುತ್ತಿ ಕತ್ತಿತ್ತಿ ಗಾಳಿಮೂಸಿ ಪುಟನೆಗೆದು ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು ಬೆನ್ನೆಲುಬು ಮುರಿದು ಅಯ್ಯೋ ಎಂದು ಗೋಳಿಟ್ಟುವು. “ ಧೂ ! ದ್ರಾಕ್ಷೆಹಣ್ಣು ಹುಳಿ ” ಎನ್ನುತ್ತ ಬಾಲ ಮುದುರಿಕೊಂಡು ಓಡಿಹೋದುವು.

ತೋಳಗಳಿಗೂ ನರಿಗಳಿಗೂ ಹತ್ತಿರದ ಗಂಟು. ಜಿಂಕೆಗಳೆಂದರೆ ತೋಳಗಳಿಗೆ ಬಲು ನಂಟು ! ಜಿಂಕೆಗಳು ಬೆಳೆದ ದ್ರಾಕ್ಷೆ ಗೊಂಚಲ ಸುದ್ದಿ ಕೇಳಿ, ಅವೂ ಕೂಡ ನರಿಗಳ ನಾಯಕರಾಗಿ ಉದ್ಯಾನಕ್ಕೆ ನುಗ್ಗಿ ನೆಗೆದು, ಬೆನ್ನ ಬಿರುಕು ಸಹಿತ, ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬಂದುವು.

ಉದ್ಯಾನದ ಒಡೆಯರಾದ ಜಿಂಕೆಗಳು ಅಂಬಾ ಎನಲು ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿದ್ದ ಆನೆಯ ಹಿಂಡು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು, ನರಿತೋಳಗಳನ್ನು ಸೊಂಡಲಿಂದೆತ್ತಿ ನೆಲಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಳಿಸಿದುವು.

ಸುದ್ದಿ ವನರಾಜನೆನಿಸಿದ ಹುಲಿಗೆ ತಿಳಿಯಿತು. ಅವನು ಶರಭ ಶಾರ್ದೂಲ ಮೊಸಳೆ ಕಿರುಬಾದಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕರೆಸಿ, “ ಆ ದ್ರಾಕ್ಷೆಯ ಗೊಂಚಲುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕೊಯ್ದು, ಕುಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿರಿಸಿ, ತನಗರ್ಧ ತೋಳನಿಗರ್ಧ, ಉಳಿದುದರಲ್ಲಿ ನರಿಗೆ ಅರ್ಧ ಜಿಂಕೆಗೆ ಅರ್ಧ ಹಂಚಿ ” ಎಂದು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದ.

ಮೃಗಗಳೆಲ್ಲ ಪಕ್ಕೆ ಹಿಡಿದು ನಕ್ಕವು. ತೋಳ ತಲೆಯಾಡಿಸಿತು. ನರಿ ನಾಲಾಯವೆಂದಿತು. ಜಿಂಕೆ, ‘ ಅನಾಧರಕ್ಷಕಾ ’, ಎಂದು ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸಿತು. ಆನೆ ಅಭಯಕೊಟ್ಟಿತು.

‘ ನಾನು ಬೆಳೆದ ದ್ರಾಕ್ಷೆ ನನಗಿಲ್ಲವಾಯಿತೆ ? ’ ಎಂದು ಜಿಂಕೆ ಗೋಳಾಡಿತು. ‘ ಮಾಂಸಾಹಾರಿಗಳಾದ ನರಿ ತೋಳ ಹುಲಿ ಇವುಗಳಿಗೆ ದ್ರಾಕ್ಷೆ ಏಕೆ ? ’ ಎಂದು ಕೇಳಿತು. ಆನೆ ತಾನೇ ನಿಂತು, ಜಿಂಕೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕರೆಸಿ, ಕೂರಿಸಿ “ ನೀವು ಬೆಳೆದ ದ್ರಾಕ್ಷೆಯಿಂದ ನೀವೇ ಬೆಳೆಯಿರಿ ” ಎನ್ನುತ್ತ, ಗೊಂಚಲುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಅವುಗಳಿಗೆ ಬಡಿಸಿ, ಇಷ್ಟಪೂರ್ತಿಮಾಡಿತು.

ಈ ಸಮಾಚಾರ ಕೇಳಿದ ಕ್ರೂರಮೃಗಗಳು, “ ತಿನ್ನಲಿ, ತಿನ್ನಲಿ ! ಜಿಂಕೆಗಳೇ ತಿನ್ನಲಿ ! ಆ ದ್ರಾಕ್ಷೆ ತುಂಬ ಹುಳಿ, ವಿಪರೀತ ಹುಳಿ ” ಎಂದು ತಮ್ಮತಮ್ಮ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಕೈ ಕೈ ಹಿಸುಕಿದುವು.

(ಅಭಿನವ ಪಂಚತಂತ್ರದಿಂದ)

ಎಲೆಮರೆಯ ಕನ್ನಡಿಗರು

— 0 —

(ಕಾಷ್ಟಚೂರ್ಣ ದಂಪತಿಗಳು)

ಕೊಂಚವೂ ಕನ್ನಡಿಗನ ಕಳೆಯಿಲ್ಲದೆ, ತಮ್ಮ ಚಾಳೀಶ, ಗಿರಿಜಾಮಾತೆ, ಹಾಗೂ ವಿಭೂತಿ ಕಂಬಿಗಳ ಹಿಂಬದಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಕನ್ನಡ ತಾಯಿ ಸೇವೆಯನ್ನು ಎಡೆಬಿಡದೆ ಎಸಗುತ್ತಿರುವವರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾ ಕಾಷ್ಟಚೂರ್ಣರು ಮುಖದ ಮೇಲಿನ ಮಡವೆಯಂತೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯರಾದವರು. ಶ್ರೀಮತಿ ನೀಲಾಂಬರಿಯವರು ಎಂದು ಕಾಷ್ಟಚೂರ್ಣರ ಕೈಹಿಡಿದು ಯಮನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದ ಸಾವಿತ್ರಿಯಂತೆ ಕನ್ನಡಮ್ಮನ ಸೇವೆಗೆ ಆರಂಭಿಸಿದರೋ ಅಂದಿನಿಂದ ಈ ಜೋಡಿ 'ಕಾಷ್ಟಚೂರ್ಣ ದಂಪತಿ'ಗಳೆಂದು ಹೆಸರಾಂತಿತು.

ಮಹಾಕವಿ ಮುದ್ದಣ ಮನೋರಮೆಯರಂತೆ ಅನೇಕವೇಳೆ ಕಾಷ್ಟಚೂರ್ಣ ದಂಪತಿಗಳಲ್ಲೂ, 'ಕನ್ನಡ-ಸಕ್ಕದ' ತಿಕ್ಕಾಟವಾಗಿ ಹಗೆಲಿರುಳೂ ವಾದಿಸಿ ಕಚ್ಚಾಡಿ ಇಬ್ಬರೂ ಹೊಟ್ಟೆಮೇಲೆ ಒದ್ದೆಬಟ್ಟೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಮಲಗಿರುವುದುಂಟು. "ಮುತ್ತಂ ಮೆಳಸಂಕೋದಂತಿರೆ, ಕರ್ಮಣಿಸರದೋಳ್ ಚೆಂಬವಳಂಕೋದಂತಿರೆ, ರಸವೊಸರೆ.....ರನ್ನ ಮಣೆಯಂ ಪೊನ್ನಿಂ ಬಿಗಿದಂತೆಸಗುಂ"—ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾಷ್ಟಚೂರ್ಣರು ವಾದಿಸಿದರೆ, ನೀಲಾಂಬರಮ್ಮನವರು "ಸುಲಿದ ಬಾಳೆಯಹಣ್ಣು....ಫೃತಮುಂ ತೈಲಮುಮಂ ಬೆರಸಲ್ತಕ್ಕುದೆ .. ಕಾಗೆ ಹಂಸಕ್ಕೆ ತಾಳೀ ಕಟ್ಟಿದಂತೆ"—ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಬಾಯಿ ಬಡಿಯುವುದುಂಟು.

ಈ ತಿಕ್ಕಾಟ ಹೇಗಾದರೂ ಇರಲಿ. ಈ ಆದರ್ಶ ದಂಪತಿಗಳು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಅವರ ಕಸಬೇ ಸಾಕ್ಷಿ. ಹುಡುಗತನದಿಂದಲೂ ಬಂದ ಬೈಲುನಾಟಕದ ಹುಚ್ಚನ್ನೇ ಕಸಬಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಶ್ರೀಮಾ ಅವರು, ನೀಲಾಂಬರಮ್ಮನವರ ಕೈಹಿಡಿದ ಮೇಲಂತೂ ಅವರನ್ನೂ ರಂಗಕ್ಕೆಳೆದು ಅಳಿಸಲಾಗದಂಥ ಹೆಸರು ಗಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲೂ ಈಗ ಬೈಲಟ್ಟದಮೇಲೆ ಕುಣಿದು ಕುಪ್ಪಳಿಸುವ ಹಳ್ಳಿ ಹೈದಗಳೆಲ್ಲಾ ಶ್ರೀಮಾ ಕಾಷ್ಟಚೂರ್ಣರಿಗೆ ಚಿರಮನೆಗಳಾಗಿರಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಪುರಾತನ ಬೈಲುನಾಟಕ, ಯಕ್ಷಗಾನಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಹೊಸ ಕಳೆಕೊಟ್ಟು ಹಳ್ಳಿಯ ಜನ ಸಮುದಾಯದ ಜೀವನ, ನಾಗರಿಕತೆಯ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಕಥಾಗಮನ, ಸಂಭಾಷಣೆ, ಉಪಮಾನೋಪಮೇಯಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ, ಸಾವಿರಾರು ಬೈಲಾಟದ ಹೈದಗಳ

ಹೀರೋ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಂದ್ರಸಭಾ ಎಂಬ ಪೌರಾಣಿಕ ಮಹಾ ನಾಟಕದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಇವರ ಚಾತುರ್ಯ ' ಇಬ್ಬಂದಿ ' ಎಂಬ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಂಗನಾಟ್ಯದವರೆಗೂ ಎಡೆಬಿಡದೆ ಹಬ್ಬಿದೆ.

ಶ್ರೀಮಾರವರ ಹಾಗೂ ತಾಳಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡವರ (ರಂಗಭೂಮಿಯಮೇಲೆ ಇವರು ಕಾಷ್ಟಚೂರ್ಣಹಾಗೂ ನೀಲಾಂಬರಿದೇವಿ 'ಯೆಂದು ಖ್ಯಾತಿವೆತ್ತಿದ್ದಾರೆ) ಸಂಭಾಷಣೆಗಳ ಸವಿಯುಣ್ಣಬೇಕಾದರೆ ಅವರೇ ಅಭಿನಯಿಸುವ (ಕ್ಷಮಿಸಿ, ಕುಣಿಯುವ) ಬೈಲಾಟಗಳನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕೆಲವು ಅಲಂಕಾರಿತ ಉಪಮಾನೋಪಮೇಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿ (ಇವು ನಮಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಒಂದು ಮನು ಸ್ತೃಷ್ಟಿನಿಂದ ಆರಿಸಿದುವು.)

(1) ಬೇಟೆಯಾಡಲು ಬಂದ ರಾಜಕುಮಾರನು ಕುರಿಕಾಯುವ ಮೋಹ ನಾಂಗಿಯನ್ನು ಕುರಿತು :—“ ಎಲೈ ಊವಿನಂತಾ ಎಣ್ಣೆ....(ಅವಳು ಓರೆಗಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡಿ ತನ್ನ ಮುಕಾರವಿಂದವನ್ನು ತೋರುವಳು)— ಆಯ್ಯೋ, ನಿನಗೆ ಒಂದೇ ಕಣ್ಣೇ ! ”

(2) ಕೌರವ-ಮಂತ್ರಿಗೆ :—“ ಎಲೈ ಮಂತ್ರಿ.... ಇದೇ ಕಣ್ ಕಣ್ ಬಿಟ್ಟೊಂಡ್ ಕುಂತ್ರಿ ? ”

ಮಂತ್ರಿ :—“ ಕೌರವ ಭೂಪ....ಇದೇನಿದು ಉರಿಬಿಸಲಿನ ತಾಪ ? ”

ಇದಾವ ರುಸಿವರ್ಯನ ಸಾಪ ? ದಿನಕರನಿಗೇಕೆಂದು ಇಂತು ಕೋಪ ?

(3) ಅರ್ಜುನ ಕುಂತಿಗೆ (ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಿಗೆ ಹೋಗುವ ಮುನ್ನ) :—
“ ಮಾತೇ....ಇದೆಲ್ಲಾ ನಿನ್ನ ಸೊಸೆಯ ಕ್ಯಾತೆ ”.....ಇತ್ಯಾದಿ.....

(4) ಪ್ರಣಯಿಗಳ ಪ್ರೇಮಸಲ್ಲಾಪ :- “ ಎಲೈ ಪ್ರಾಣೇಸ್ವರೀ, ಪ್ರೇಮಪಾಸ ಕೊಳಗಾಗಿ ಎಣ್ಣಿನ ಹಿಂದೆ ದೌಡುತ್ತಿರುವ ಆ ಗಂಡು ಉಲ್ಲೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ದೆಯಾ ? ಅದರ ಬಾಲದಂತೆ ನನ್ನ ರುದ್ರದಯವೂ ಡವಡವನೆ ಬಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೀನರಿಯೆಯಾ ?.....”

(5) “ ಎಲ, ಎಲಾ ಮಾರುತೀ....ಪರದೇ ಹಿಂದ್ಯಾಕೆ ತೂರುತೀ ? ”

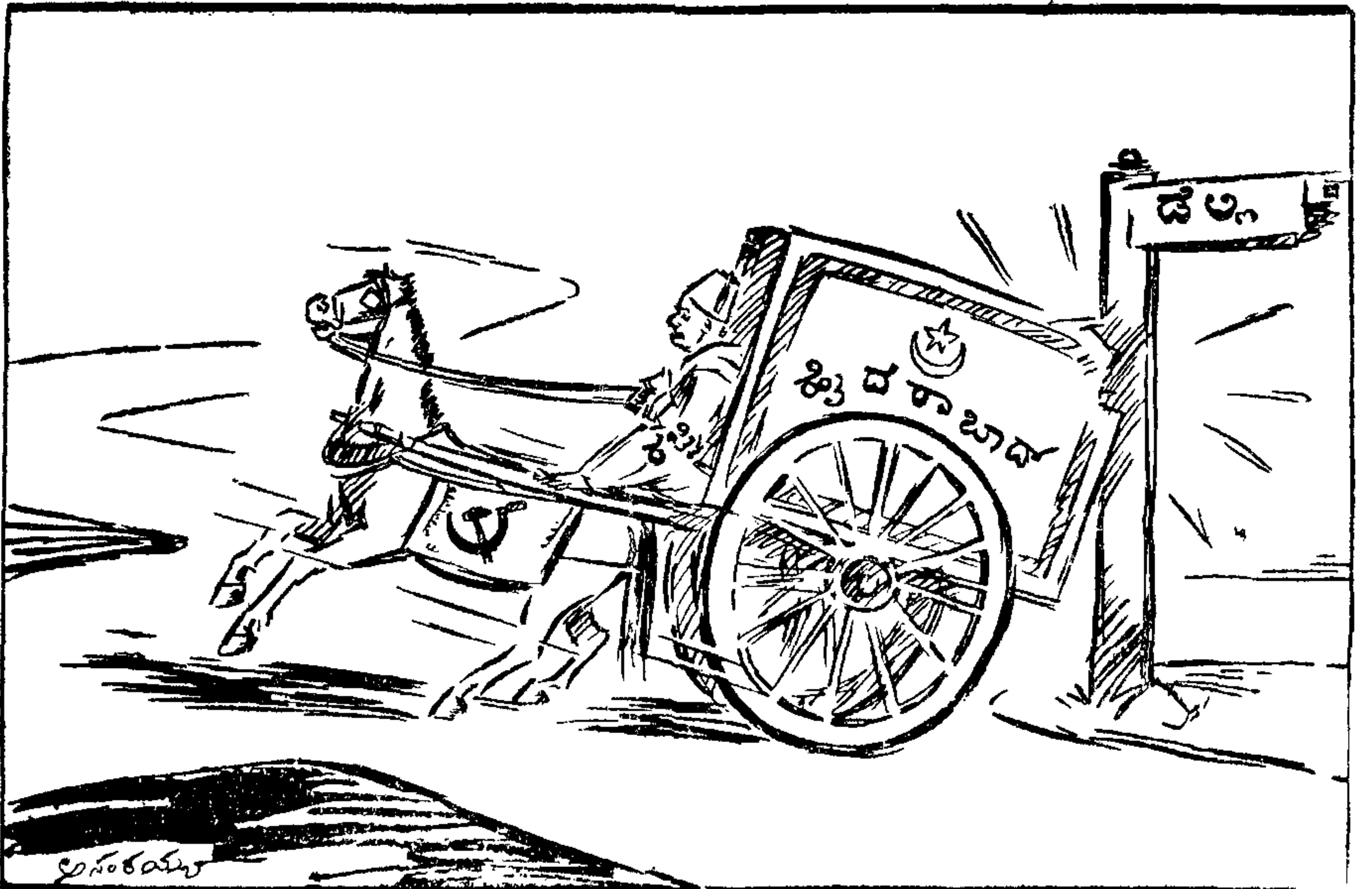
.....ಇತ್ಯಾದಿ.....ಇತ್ಯಾದಿ....

ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಕಾಷ್ಟಚೂರ್ಣ ನೀಲಾಂಬರಿದೇವಿಯವರು ದುಷ್ಯಂತ ಹಾಗೂ ಶಕುಂತಲೆಯ ಪಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಬೈಲಟ್ಟವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದಾಗ ಅವರ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳಿಗೂ, ‘ ಪ್ರಿಯಾವಸಂತವಿದೂ ’ ಎಂಬ ಶೋಕವರ್ಧಿನಿಗೂ ಒನ್ಸಮೋರ್ ಹಾಕದ ಚಪ್ಪಾಳೆಯಿಲ್ಲ, ಸಿಳ್ಳುಹಾಕದ ನಾಲಗೆಯಿಲ್ಲ. ಕಾಷ್ಟಚೂರ್ಣರ ಹರಿಬಸ ವೇಶ್ವರ ಪೋಷಿತ ನಾಟಕಮಂಡಲಿಯ ನಾಟಕವೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಲ್ಲದೆ

ಹೊರಗಡೆ ಕುಂಪಣೆ ಸೀಮೆಯಲ್ಲೂ ಜನ ಕಿಕ್ಕಿರಿಯುತ್ತೆ. ಬೈಲಿನಲ್ಲಾಡುವ ಆಟಗ
ಳಾದ್ದರಿಂದ ಟೆಕೀಟೆಲ್ಲ.

ಈ ಆದರ್ಶ ದಂಪತಿಗಳು ವರ್ಷಾಕಾಲವೂ ದೇಶದ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಗಳನ್ನೂ
ಸುತ್ತುತ್ತಾ ನಮ್ಮ ರೈತರ ಮನ ತಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮಲಗಲಿಕ್ಕೆ ಆರಡಿ ಭೂಮಿ,
ಒಂದು ದಿನದ ಭತ್ಯಾತಿಧ್ಯ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಯಾವ ಗಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದರೂ ರೈಂಡಾಹಾಕೆ
ನಿಮ್ಮ ಗಲ್ಲಿಯ ಹುಡುಗರನ್ನೇ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಬೆಳಗುತ್ತನಕ ಸಂಪೂರ್ಣ ರಾಮಾ
ಯಣ ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಗುರುಮನೆಯಿಂದ ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಶಾಲು ಜೋಡಿಯೂ,
ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಹಿತಚಿಂತಕ ಮಹನೀಯರಿಂದ ಇತರ ಅಸಾಧಾರಣವಾದ ಬಿರುದು
ಬಾವಲಿಗಳೂ ಬಂದಾಗ್ಯೂ, ತಮ್ಮ ಕಸಬಿನಿಂದ ನಿವೃತ್ತರಾಗದೆ ಅವಿಶ್ರಾಂತರಾಗಿ
ಅಲೆಯುತ್ತಿದಾರೆ ಕನ್ನಡ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷಪದವಿಗೆ, ಸಾಯುವ ಮೊದಲು,
ಎರಿಬಿಡಬೇಕೆಂಬ ದುರಭಿಲಾಷೆ ಶ್ರೀಮಾ ಕಾಷ್ಟಚೂರ್ಣರನ್ನು ಈಚೆಗೆ ಕಾಡಿಸು
ತ್ತಿರುವ ಮಹಾಜಾಡ್ಯ. ' ಇದೂ ಆಗಿಬಿಟ್ಟರೆ ನಮ್ಮ ದುರ್ಭಾಗ್ಯಕ್ಕೆ ಎಣೆಯಿಲ್ಲ '
ವೆಂದು ಯಾರೋ ಪಾಪಿಸಾಹಿತಿ ' ಮೊನ್ನೆ ಗೊಣಗುತ್ತಿದ್ದ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿ
ತ್ಯದ ಹಿತ್ತೈಸಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಭಗವಂತನು ಧೈರ್ಯ, ಸ್ಥೈರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು
ಬಚಾಯ್ತು ಪಾರುಮಾಡಲೆಂದು ಚಾಮುಂಡೇಶ್ವರಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಹಾರೈಕೆ.

—ಟೀಯಸ್ಸಾರಾವ್.

ಸಾತಾಳದಲ್ಲಿ ಪಾಪಯ್ಯ

—೦—

(8. ಬೈಸಿಕಲ್ ಭೇತಾಳನೊಂದಿಗೆ ಪಾಪಯ್ಯನ ಭೇಟಿ)

ಯಥಾಪ್ರಕಾರ ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲದ ಸವಾರಿ ಹೊರಟೆ. ಆದಿನ ಬೈಸಿಕಲ್ ಭೇತಾಳ ನೊಬ್ಬನ ಪರಿಚಯವಾಗಲಿತ್ತು. ಸಂದಿಗೊಂದಿ ತಿರುಗಿ ಭೇತಾಳನ ಗುಹೆ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿದೆ. ಹೊರಗಿನಿಂದ ಚಿಕ್ಕದಾಗಿ ಕಾಣುವ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಅಂಗಡಿ ಅದು. ಮಂಗಳೂರು ಹೆಂಚು ಅಂಗಡಿಯ ಮುಂದೆ “ ಸ್ವದೇಶಿ ಸೈಕಲ್ ಪಾಪ್ ” ಅನ್ನು ವ ಬೋರ್ಡು, ಒಳಗೆ ಸೀಮೆಯೆಣ್ಣೆ ದೀಪ, ಬೀಡಿಕೊಗೆಯ ವಾತಾವರಣ. ನನ್ನನ್ನೇ ಎದುರು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತಿದ್ದ ಬೈಸಿಕಲ್ ಭೇತಾಳ ನಾನು ಒರುತ್ತಲೇ ಎದ್ದು ನಿಂತು, ಒಂದು ಬೀಡಿ ನೀಡಿ ಆದರಿಸಿ ಕ್ಷೇಮಸಮಾಚಾರಗಳನ್ನು ಎರಡು ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಪೂರೈಸಿದ. ನಾನು ಬಂದ ಕೆಲಸವ ಕಡೆ ಗಮನ ತಿರುಗಿಸಿ,

“ ನಿಮ್ಮಬೈಸಿಕಲ್ ಹಾರಿಸುವ ಕುಶಲ ಕಲೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಒಂದೆ ರಡು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕೇಳಬಹುದೇ ? ” ಎಂದು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ.

ಬೈಸಿಕಲ್ ಭೇತಾಳ “ ಭೇಷ್ ” ಅಂದ.

“ ಕುಶಲಕಲೆ ಅಂತೀರಲ್ಲ, ಒಪ್ಪಿದೆ ಈ ಮಾತನ್ನು ” ಅಂದ.

“ ಆ ಹೆಸರು ನಿಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಗಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸಲಾರದು. ಅದಕ್ಕೇ ಅವಸರವಸರವಾಗಿ ಬಂದೆ, ನಿಮ್ಮ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ, ನಿಮ್ಮ ಸಲ ಕರಣಗಳೇ ಮುಂತಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಉದ್ಯೋಗದ ಸಕಲ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಹೋಗೋಣ ಅಂತ ” ಅಂದೆ, ಅವನನ್ನು ಇನ್ನೂ ಉಬ್ಬಿ ಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ.

ಭೇತಾಳ ಸೀಮೆಯೆಣ್ಣೆ ದೀಪವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ದೊಡ್ಡದು ಮಾಡಿ ಅಂಗಡಿಯ ಎಲ್ಲಾ ಮೂಲೆಗಳೂ ಫಕ್ಕನೆ ಪ್ರಕಾಶಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿದ. ಕತ್ತಲೆ ಕಡಿಮೆ ಯಾದದ್ದು ನನಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಉಸಿರಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾದಂ ತಾಯ್ತು. ನಾಲ್ಕು ಮೂಲೆಗಳಿಗೂ ಕೈಬೀಸಿ ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿ ಭೇತಾಳ ಮಾತನಾಡಿದ.

“ ನೋಡಿ. ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಖಾನೆ. ಇವು ಸೈಕಲ್ ತುಣುಕುಗಳ ಆಕಾರ ಅಳತೆಗಳನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸುವ ಸಲಕರಣೆಗಳು. ಇದು ಬಣ್ಣ ತೆಗೆಯೋ ಮಿಷಿನ್ ; ಇದು ಬಣ್ಣ ಹಾಕೋ ಮಿಷಿನ್ ಈ ‘ ಡಂಪ್ ’ ನೋಡಿ ಸ್ವಲ್ಪ.... ..ಇದನ್ನು ನಾವುಗಳು ‘ ಅಕ್ಷಯಪಾತ್ರಿ ’ ಅಂತ ಕರೀತೇವೆ. ”

“ ಯಾಕೆ ? ” ಅಂದೆ. ಅವನು ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದದ್ದು ಒಂದು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ದಂತಹ ಜಾಕಾಯಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ.

“ ನೀವು ಹೈಸ್ಕೂಲು ಓದಿದ್ದರೆ ನಿಮಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿತ್ತು, ನಾಹೇಳಿದ ಮಾತು ” ಅಂದ, ಭೇತಾಳ.

ಗೌರವದಿಂದ ಮೆತ್ತಗೆ ಕೆಮ್ಮಿ ನಾನು “ ಎಂ. ಎ. ”. ಎನ್ನುವ ವಿಷಯ ವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದೆ.

“ ಹಾಗಾದರೆ, ಅಕ್ಷಯಪಾತ್ರೆ ಅನ್ನೋದು ಒಂದು ಮೆಟರ್ ? ”

ಭೇತಾಳ ಜಾಕಾಯಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯೊಳಗೆ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಅದರಲ್ಲಿ ತುಂಬಿದ ಸೈಕಲ್ ತುಂಡು ಮುರುಕುಗಳನ್ನು ಕೆದಕುತ್ತ ಮುಂದುವರಿಸಿದ.

“ ಈ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಬಹಳ ಪುರಾತನಕಾಲದ್ದು. ಎಂದಿಗೂ ಖಾಲಿಯಾಗಿದ್ದದ್ದೇ ಇಲ್ಲ. ಪ್ರತಿದಿನ ಇದರೊಳಗೆ ಸರಾಸರಿ ನೂರು ಸೈಕಲ್ ವಿಭಾಗಗಳು ಬಂದು ಬೀಳುತ್ತವೆ. ಅಷ್ಟೇ ತುಂಡುಗಳು ಹೊರಕ್ಕೆ ರವಾನೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ನಗರಗಳ ಸೈಕಲ್ ಸವಾರರುಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಅನುಕೂಲಗಳಿಗಾಗಿ. ”

“ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿವರಿಸೋಣವಾಗಲಿ ” ಅಂದೆ.

“ ಕೇಳಿ. ನಮ್ಮದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಂಘ ಇದ್ದಹಾಗೆ. ದಿನಾ ಸಾಯಂಕಾಲ ನಾಲ್ಕೈದು ಜನ ನುರಿತ ಹುಡುಗರನ್ನು ‘ ಭೂ ’ ಬಿಡ್ಡೇವೆ, ಉರಿನ ಬೀದಿ ಬೀದಿ ಗಳಲ್ಲಿ. ಅವರುಗಳು ಕಾವಿದ್ದು, ಪೊಲೀಸರೇ ಮೊದಲಾದ ರಣಹದ್ದುಗಳ ಕಣ್ಣು ತಪ್ಪಿಸಿ, ತಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ, ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಹಾಗೆ, ಸೈಕಲ್‌ಗಳನ್ನು ಅನಾಮತ್ತಾಗಿಯಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಸುಲಭವಾಗಿ ಕೈಗೆ ಕಳಚಿ ಬರುವ ಬೆಲ್, ಲೈಸೆನ್ಸ್, ವಾಲ್ವ್, ದೀಪ, ನಟ್, ಪೆಡಲ್, ಇಂಥಾ ಪಾರ್ಟ್‌ಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಹಾರಿಸಿ ಈ ಕಡೆಗೆ ಯುಕ್ತಿಯಿಂದ ಸಾಗಿಸಿ ಈ ‘ ಡಂಪ್ ’ನಲ್ಲಿ ಶೇಖರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಷ್ಟಕ್ಕೂ ಅವರ ಏಕಮಾತ್ರ ಆಯುಧ ಅಂದರೆ ಒಂದು ಚಿಮ್ಮಟ, ಅಷ್ಟೆ. ”

“ ಅನಾಮತ್ತು ಹಾರಿಸಿದ ಸೈಕಲ್‌ಗಳು ಏನಾಗುತ್ತವೆ ? ” ಇಲ್ಲಿ ಯಾವು ದಾದರೂ ಇದೆಯೆ ? ”

“ ಕ್ಷಮಿಸಿ. ನೀವು M A ಮಾಡಿದ್ದು ದಂಡ ಅನ್ನದೇ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲೀ. ಹಾರಿಸಿದ ಸೈಕಲ್‌ನ್ನು ಹಾಗೇ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತೇವೆಯೇನು, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕಾಣು ವಂತೆ ? ಸೈಕಲ್ ಒಂದಕ್ಕೆ ಎರಡೂವರೆ ನಿಮಿಷಗಳ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ವಿಭಾಗಗಳಾಗಿ ಬೇರ್ಪಡಿಸುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬನನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ್ದೇವೆ. ”

ಸುತ್ತ ತಿರುಗಿ. ಅಂಥ ಮೇಧಾವಿಗಳು ಯಾರಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡೋಣವೆಂದು ನೋಡಿದೆ. ಯಾರೂ ಇನ್ನೂ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಭೇತಾಳಹೇಳಿದ:

“ ಸೈಕಲ್‌ಗಳನ್ನು ಆಪರೇಷನ್ ಮಾಡಿ ತುಂಡು ತುಂಡು ಮಾಡಿ ಹಾಕುವ ಆತನಿಗೆ ‘ಡಾಕ್ಟರ್’ ಅಂತ ಹೆಸರಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಭಾಗಗಳ ಗುರುತು ಮರೆಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಆಳಿದ್ದಾನೆ. ಒಂದ ಹಾಗೆಲ್ಲ ತುಂಡುಗಳಿಗೆ ಬಣ್ಣ ಹಾಕಿಯೋ, ಮೆರುಗು ತೋರಿಸಿಯೋ ಬದಲಾಯಿಸುವ ಕೆಲಸ ಇವನದು. ಇವನ ಹೆಸರು ‘ಮೇಕಪ್ ಮಾಸ್ಟರ್’ ಅಂತ. ಆಯ್ತು, ಪ್ರತಿ ಸೈಕಲಿನ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಭಾಗವನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ಹಿತ್ತಲಿನ ಆಳವಾದ ಭಾವಿಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸುತ್ತೇವೆ. ಯಾವ ಭಾಗ ಗೊತ್ತಿ ? ”

“ ತಿಳಿಲಿಲ್ಲ, ಸಮ್ಮತ. ”

“ ಸೀಟಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿರೋ ಭಾಗ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಸೈಕಲಿನ ನಂಬರು ಕೆತ್ತಿರುತ್ತೆ ”

“ ಸರಿಯೇ. ಈ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಿಗೆ, ಹ್ಯಾಗೆ, ಯಾರು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡೋದು ? ”

“ ಆ ! ಅದೇ ಬೇರೆ ಖಾತೆ. ನಮಗೂ ಬೇರೆ ಊರುಗಳ ಸೈಕಲ್‌ಷಾಪುಗಳವರಿಗೂ ಮಧ್ಯೆ ಸೇತುವೆಗಳಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಕೆಲವರಿದ್ದಾರೆ ಏಜಂಟರು ಇಲ್ಲಿ ಹಾರಿಸಿದ ಸೈಕಲಿನ ತುಂಡು ಏವತ್ತು ಮೈಲಿ ಸುತ್ತಳತೆಯ ಆಚೆಯೇನೇವೇ, ನಿಮಗೆ ತಿರುಗಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣಬೇಕಾದರೆ ”

“ ಈ ತುಣುಕುಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಗಿರಾಕಿ ಇರಬೇಕಲ್ಲವೇ ? ”

“ ಇದಕ್ಕೆ ಗಿರಾಕಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದದ್ದೇ ಇಲ್ಲ. ಯುದ್ಧಕಾಲದಲ್ಲಂತೂ, ಏಜಂಟರುಗಳ ಕಾಟ ತಡೆಯೋದೇ ಕಷ್ಟ ಆಗಿ ಹೋಯ್ತು. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬನೂ ‘ನನಗೆ ಒಂದು ಗ್ರೋಸ್ ರಿಮ್ ಇಷ್ಟತ್ತಿರಡು ಇಂಚಿಂದು’, ‘ನನಗೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಮಡ್‌ಗಾರ್ಡ್’ ‘ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಏಸೂರು ಕಾಟರ್‌ಪಿನ್’ ಅಂತ ಬೊಬ್ಬಿ ಹೊಡೆತಾ ಬಿದ್ದಿರುತ್ತಾ ಇದ್ದರು ನಮ್ಮ ಪಾಪಿನ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ”

“ ನಿಮ್ಮ ವ್ಯಾಪಾರದ ಮೇಲೆ ಗುಮಾನಿ ಬರಲೇ ಇಲ್ಲವೇನು, ಯಾರಿಗೂ ? ”

“ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರಬೇಕು ಗುಮಾನಿ ! ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಿರಲ್ಲ. ಹಳೇ ಸೈಕಲ್ ಸಾಮಾನುಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತೆ ಅಂತ ಯಾಕೆ ಬರೆದಿರೋದು ! ”

“ ಹೌದು, ಹೌದು, ತಿಳಿತು. ಹಾಗಾದ್ರೆ ”

“ ಕ್ಷಮಿಸಿ, ಸೈಕಲುಗಳು ಬರೋ ಹೊತ್ತಾಯ್ತು ಹೊಸಾ ಹುಡುಗರಿಬ್ಬರನ್ನ ಬೇರೆ ಈ ದಿನ ಹಾಕಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ಡ್ಯೂಟಿಗೆ. ಹಾಳಾದೋವು ಎಲ್ಲಾದರೂ ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದರೆ ತಕರಾರಾಗಿ ಹೋದೀತು, ಅಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಗಾಬರಿ ಬೇರೆ ಆಗಿದೆ ಇನ್ನೊಂದು ದಿನ.... ಪುರಸತ್ತಿದ್ದಾಗ..... ”

ಅವನ ವಾಕ್ಯ ಪೂರೆಯಿಸಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕೈಕುಲುಕಿ, ಅವನಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಬೀಡಿಯನ್ನ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದೆ.

— ಪುಂಗನೂರು ಪಾಪಯ್ಯ.

ಭುಕ್ತುಂಡ ವಿಜಯ

- ೧ ರಾಜನಿಗೇಕೋ ಕೋಪ ಬಂದಿತು, ವಿಕಟಕವಿಯ ಕಂಡು.
ಕರೆದು ಹೇಳಿದನು ಸೈನಿಕರಿಬ್ಬರ : “ ಇವನ ಕರೆದುಕೊಂಡು
ಊರ ಹೊರಗಡೆ-ನದಿಯ ಬಲಗಡೆ
ದುರ್ಗಿಯ ಗುಡಿಯಿರುವಲ್ಲಿ---ಇವನ ಕಡಿದು ಕೊಲ್ಲಿ ”
- ೨ ರಾಜನಾಜ್ಞೆಯ ಶಿರಸಾವಹಿಸಿ ವಿಕಟಕವಿಯ ಹಿಡಿದು
ಸೈನಿಕರೊಯ್ಯಲು ಬಂದರಾ ಕವಿ ಕಣ್ಣುಹನಿಯ ಮಿಡಿದು
“ ರಾಜನ ಮುಖವ-ನೋಡುವ ಸುಖವ
ಈ ನಗರದ ಪ್ರಜೆಯೆಲ್ಲಾ-ನೀಗಿಕೊಂಡರಲ್ಲಾ ! ”
- ೩ ಎನಲು, ನಕ್ಕು ದೊರೆ, ಕೇಳಿದನವನ : “ ಏನು ಹುಚ್ಚುಮಾತು !
ನಿನ್ನ ಕೊಂದರೇ ಜನಕೆ ನನ್ನ ಮುಖ ಹೇಗೆ ತಪ್ಪಿಹೋಯ್ತು ?
ಹೇಳು ವಿಕಟಕವಿ-ನಿನ್ನ ಮಾತು ಸವಿ
ಎನಿಸಿತೆ, ನಿನ್ನ ನು ಬಿಡಿಸಿ-ಕಳಿಸುವೆ ಹಣ ಕೊಡಿಸಿ. ”
- ೪ “ ಕೇಳು, ಭೂಪ, ನೀ ನನ್ನ ಕೊಂದ ಮರುಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನುಗ್ಗಿ
ಯಮನ ಭಟರು ನಿನ್ನನ್ನೆ ಸೆಳೆವರು ! ಯಮನಿಗಿಂದು ಸುಗ್ಗಿ !
ನಿನಗೆ ಮುಂದೆ ನಾ-ನನಗೆ ಹಿಂದೆ ನೀ !
ನಾಮಕರಣ ನಮಗಿಂತು-ಮೃತ್ಯುವಾಗಿ ಬಂತು !
- ೫ “ ಕೇಳು ಭೂಪ, ತಾನೊಮ್ಮೆ ಕೋರಿದನು ಯಮ ಭಭಾವಳಿಯನು
ಅದರ ಫಲವ ನಾ ಏನ ಹೇಳಲಿ- ನಡೆದ ಹಾವಳಿಯನು !
ಭಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಬಲಿ-ಭಾಗೆ ಒಬ್ಬ ಬಲಿ !
ಮುಂದಿನೆರಡಕೊಂದೊಂದ-ಯಮನ ದೂತ ಕೊಂದ !
- ೬ “ ಕೇಳು ಭೂಪ, ಹಿಂದೊಬ್ಬನಿದ್ದ ಕವಿ-ಅವನ ಹೆಸರು ಭಟ್ಟ
ಸಂಧಿವಿಗ್ರಹ ಸಮಾಸಕಾರ್ಯಗಳಲವನೆ ದೊಡ್ಡ ಜಿಟ್ಟ.
ಅವನ ಹಿಡಿದು ಯಮ-ದೂತರಿವನ ಸಮ
ಭಕ್ಕೆ ಸರಿಯ ಭಾ ಎಲ್ಲಿ ?-ಎಂದು ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ-

೭ “ ಹುಡುಕೆ ಹುಡುಕೆ, ಕೇಳಾ ಭೂಪ, ಹಿಡಿದರಿನ್ನೊಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ಕವಿಯ
ಪಾರ್ಥಕಿರಾತರ ಕಾಳಗವನು ಕಥೆ ಹೇಳಿದ ಭಾರವಿಯ !

ಹಿಡಿದ ದೂತರು—ಹಿಗ್ಗಿ ಹೋದರು !

ಮುಂದೆ ಎಲ್ಲಿ ‘ ಭಿ ’ ? ಎಂದು—ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವೆಂದು—

೮ “ ಕೇಳು ಭೂಪ, ಮುಂದೊಬ್ಬ ಭಿಕ್ಷು ತಾ ಬೋಳುಮಂಡೆ ಬಿಟ್ಟು
ಕೈಯೊಳೊಂದು ಕಸ್ಪರವ ಹಿಡಿದು, ಹಳೆಹರಕು ಬಟ್ಟೆಯುಟ್ಟು
ಹೋಗುತ್ತ ಮೂಢ—ಬಿದ್ದ ನವ ಕೂಡ !

ಭಿಕ್ಷುಗಂದು ಸಂನ್ಯಾಸ—ಆಯ್ತು ಯಮನ ಪಾಶ ! ”

೯ “ ಬಳಿಕ, ಭೂಪ ಕೇಳಾ, ‘ ಮೂರು ಸಿಕ್ಕಿತು. ನಾಲ್ಕನೆಯದು ಸಿದ್ಧ
ಎಂದು ಅಸಮಬಲ ಭೀಮಸೇನನ ಜೊತೆಗೆ ಮಲ್ಲಯುದ್ಧ
ನಡೆಸಿ ಯಮನ ಭಟ—ರೆಂದರಿ’ವನ ಘಟ

ಆಯ್ತು ಭೀಗೆ ಬಲು ಭರತಿ ! ”—ಈಗ ನನ್ನ ಸರತಿ !

೧೦ “ ಹೀಗೆ, ಭೂಪ, ಯಮ ಆಯ್ತು ಆಯ್ತು ಆ ಮೊದಲ ನಾಲ್ಕನುಂಡ
ಈಗ ‘ ಐದು ’ ಎಂದಿತ್ತು ತಿರುಗಿದರೆ, ಸಿಕ್ಕಿದ ಭುಕ್ಕುಂಡ.

ನಿನಗೆ ಮುಂದೆ ನಾ—ನನಗೆ ಹಿಂದೆ ನೀ !

ನಾಮಕರಣ ನಮಗಿಂತು—ವೃತ್ತ್ಯವಾಗಿ ಬಂತು !

೧೧ “ ಎಂದು ಕರೆದಳೋ ನನ್ನ ತಾಯಿ ನನ್ನನ್ನ ‘ ಮಗನೆ ಭುಕ್ಕುಂಡ ! ’
ಅಂದೇ ನನ್ನೊಡನೆ ಭೂಪ ನಿನ್ನನೂ ಕಾಲ ಕೂಡಿಸಿಯೆ ಉಂಡ !

ಮುಂದೆ ಕೊಂಬು ಭು—ಹಿಂದೆ ಬಾಲ ಭೂ !

ನಾಮಕರಣ ನಮಗಿಂತು—ವೃತ್ತ್ಯವಾಗಿ ಬಂತು ! ”

೧೨ ರಾಜ ನೋಡಿದ : “ ಏನು ನಿರ್ಭಯ ! ಎಂಥ ಚತುರ ವಿಕಟ !

ಇಂಥ ವಿಕಟನ ವೃಥಾ ಕೋಪಿಸಿ ಕೊಲ್ಲಿಸುವುದೆ ! ಅಕಟ !

ಎಂದರಸ ನಕ್ಕು—ನಕ್ಕುಸಿರು ಸಿಕ್ಕು

ಸನ್ಮಾನಿಸಿದನು ತುಂಬ—ವಿಕಟನ ಮನೆತುಂಬ !

—ಗುಂಡಯ್ಯ.

—೦—

ಒಂದು ಯುವಿ ಸಂಘ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ

— ೦ —

ಅವತ್ತು ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಬ್ಬಲಕ್ಷ್ಮಿಯವರ ಸಂಗೀತ ಕಛೇರಿ ಆದಾಗ, ನಾಟ ಕುರಂಜಿ ಹಾಡೋ ಹೊತ್ತಿಗೆ ' ಕಿರೋ ' ಅಂತ ಒಂದು ಮಗು ಅತ್ತಿದ್ದು ಜ್ಞಾಪಕ ಇದೆಯೇ- ಆ ತಾಯಿ ಆಳುದ್ದ ಜೀವಾನ ಗೇಣುದ್ದ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಗುನೆತ್ತಿ ಕೊಂಡು ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿದ್ದು ನೆನಪಿದೆಯೇ ?.

ಆ ರಾತ್ರಿ ನಾಟಕಾ ನೋಡಿದ್ದಾಗ, ಸೈರಂಧ್ರಿ ಹಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾಗ, ಕುರ್ಚಿ ಗಳಿದ್ದ ಕಡೆ ಮಗು ಅತ್ತಿದ್ದು ಜ್ಞಾಪಕ ಇದೆಯೇ ? ನಾಲ್ಕಾಣೆ ಕ್ಲಾಸಿನಿಂದ ಬಂದ ಕೂಗುಗಳು ನೆನಪಿದೆಯೇ ? ಆ ತಾಯಿಗೆ ಹಾಗಿರಲಿ, ನಮಗೆ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸೋ ಹಾಗಾಗಲಿಲ್ಲವೇ ?

ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ- ಅಮೇರಿಕಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಏನುಮಾಡ್ತಾರೆ ಗೊತ್ತಿ ? ಅಲ್ಲೊಂದು ಯುವಿ ಸಂಘ ಅಂತ ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ- ಒಂದು ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಿನಿಮಾಗೆ, ಒಂದು ಸಂಗೀತ ಕಛೇರಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ- ಎಳೆ ತಾಯಂದಿರು ಈ ಸಂಘಕ್ಕೆ ' ಫೋನ್ ' ಮಾಡ್ತಾರೆ- ಅಲ್ಲಿಂದ ಯಾರಾದರೂ ಯುವತಿಯರು ಬಂದು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ-

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಶ್ವತ್ಥಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಗೆ ಹಾಕೋ ಅಷ್ಟು ಜನ ಯುವತಿಯರಿದ್ದಾರಲ್ಲ ! ಮದುವೆ ಇಲ್ಲದೆ, ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲದೆ, ಇವರೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ಹೀಗೆ ಒಂದು ಯುವಿ ಸಂಘ ಮಾಡಿಕೊಬಾರದೆ ?

ಮೊನ್ನೆ ನೋಡಿ ನಮ್ಮ ಸಾವಿತ್ರಮ್ಮನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಯಾವ ಸಾವಿತ್ರಮ್ಮ ಅಂತೀರಾ ! ಆ ಡೆಪ್ಟಿಕಮಿಷನರ್ ಸಾವಿತ್ರಮ್ಮರೇ ! ಅವರ ಮನೇಲಿ ಮಗು ಬೊಂಬೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿದಾಗ ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲಾ ಆರತಿ ಅಕ್ಷತೆಗೆ ಕರೆದಿದ್ದರಲ್ಲ ! ಅದಕ್ಕೇ ಹೋಗಿದ್ದು. ಅಲ್ಲೇನಾಗಿತ್ತು ಗೊತ್ತೆ ? ಡೆಪ್ಟಿಕಮಿಷನರ್ ಗುಮಾಸ್ತೆ ಹೆಂಡತಿ, ಇವರ ಮನೇಲಿ ಆರತಿ ಅಕ್ಷತೆ, ಹಬ್ಬ ಹರಿದಿನ, ಒಳ್ಳೇದು ಕೆಟ್ಟದ್ದು ಎಲ್ಲಾದಕ್ಕೂ, ಗುಮಾಸ್ತೆ ಮಾಡಬೇಕಲ್ಲ ! ಆದರೆ ಅವತ್ತೇ ಗುಮಾಸ್ತಿಣಿ ಸಖತ್ ಖಾಯಿಲೆ ಬಿದ್ದು ಬಿಡೋದೆ ! ಪಾಪ ! ದೊಡ್ಡ ಡೆಪ್ಟಿಕಮಿಷನರ್ ಹೆಂಡತಿ, ಆಕೇನೇ ಅರಸಿನ ಕುಂಕುಮ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿತ್ತು ಬಂದವರಿಗೆಲ್ಲಾ ! ಆ ದೇಹಾನ ಆ ಪಾದಗಳು ಹೇಗೆ ಓಡಾಡಿಸಿತೋ, ಪ್ರಾಣದೇವರೇ ಬಲ್ಲ ! ಆಮೇಲೆ ಮೂರು ದಿನ ಸೊಂಟ ಹಿಡಿದು ಆಕೆ ಮಲಗಿಬಿಟ್ಟಳು.

ಒಂದು ಯುವಿ ಸಂಘ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ! ಅನ್ನಿಸಿತು.

ಪಾತು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲೆ ನಿಮಗೆ ? ಡನಲವ್‌ಟೈರ್ ಜಾಹೀರಾತಿನ ಹಾಗಿದ್ದಾಳಲ್ಲ ಮೇಲಿನ ಮನೆ ಪಾತು. ಆಕೇಗೆ ಅದೇನೋ ವಾಯು ಮೈ ಬಂದ್ಬಿಟ್ಟಿದೆ- ಜಡೇ ಹೆಣೆದುಕೊಳ್ಳೋಕೆ ಅವಳ ಕೈಗಳು ಹಿಂದಕ್ಕೋಗಿ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಎಟಕೋದೇ ಇಲ್ಲ. ಜಡೇ ಹಾಕುಕ್ಕೆ ಅಂತ್ಲೆ ಒಂದು ಹೆಣ್ಣಾಳು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ ಪಾಪ ! ಒಂದು ಸಾರ್ತಿ ಆ ಹೆಣ್ಣಾಳು ಇನ್ನೂ ಹತ್ತು ಹದಿನೈದು ದಿನ ಬರುಕ್ಕಾಗುಲ್ಲಮ್ಮಾ ಅಂತ ಎದುಸಿರುಬಿಡುತಾ ಹೊರಟು ಹೋದಳು- ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಹೆಂಗಸರಿಲ್ಲ ! ಪಾತು ಅವಸ್ಥೆ ಕೇಳಬೇಕೆ ?

ಒಂದು ಯುವಿ ಸಂಘ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ? ಅನ್ನಿಸಿತು.

ನಮ್ಮ ಯೆಗ್ಗಮ್ಮನ್ನ ನೋಡುಕ್ಕೆ ಅಂತ ಒಂದು ದಿವ್ವ ಅವರ ಮನೆಗೆ ಹೋದೆ. ಗೇಟಿನ ಹತ್ತಿರಾನೆ ಅವರ ಕಾರು ನಿಂತಿತ್ತು. ಓಹೋ ! ಎಲ್ಲಿಗೋ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ ಅಂದುಕೊಂಡೇ ಒಳಗೆ ಹೋದೆ. ಬೇಗ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಬಿಡೋಣ ಅಂತ. ವರಾಂಡಾದಲ್ಲೇ ಅವರ ಐದು ವರ್ಷದ ಮಗಳು ಲಾವಣ್ಯ ಆಡ್ತಿದ್ದಳು. ನನ್ನನ್ನು ನೆಟ್ಟಗೆ ಅಮ್ಮ ಇದ್ದ ಕೊಠಡಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದಳು- ಅಲ್ಲಿ ಹೋದರೆ !.....ನೋಡಿದಾಗ.....ಬೆಚ್ಚಿ ಬಿದ್ದೆ !

ಯೆಗ್ಗಮ್ಮ ಕಣ್ ಕಣ್ ಬಿಟ್ಟರು-

‘ಇದೇನಿ’ ಅಂದೆ.

ಅವ್ರು ಸುದಾರಿಸಿಕೊಂಡು, ಎಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದರು.

ದಿವಾನರ ಮನೆಗೆ ಆಕೇನೂ ಟೀಪಾರ್ಟಿಗೆ ಕರೆದಿದ್ದರಂತೆ, ಚೀಫ್ ಇಂಜಿ ನಿಯರೂಂತ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರೋರೆಲ್ಲಾ ಬಾರ್ಡರ್ ಇರೋ ಜಾರ್ಜೆಟ್ ಸೀರೆ ಉಟ್ಟೊಂಡು ಬತ್ತಾರಲ್ಲಾಂತ ಈಕೇನೂ ಹಾಗೇ ಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ ಅಂದು ಕೊಂಡರಂತೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಉಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋ ರೀತೀಲಿ ಬಾರ್ಡರ್ ಹೇಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಿ ಹೇಳಿ? ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಜಾರ್ಜೆಟ್ ಸೀರೆ ಉಟ್ಟೊಂಡು ನಂತರ ಅಂಚಿಗೆ ಬಾರ್ಡರ್ನ ದರ್ಜೆ ವೆಂಕೂಸಾ ಕೈಲಿ ಹೊಲಿಸ್ತಾ ಇದ್ದಂತೆ.

ಆಗಲೇ ನಾನು ವಕ್ಕರಿಸಿದ್ದು. ಅವರೂ ಕಣ್ ಕಣ್ ಬಿಟ್ಟು ಸುಸ್ತಾಗಿದ್ದು.

ಈ ಯುವಿ ಸಂಘ ಇದ್ದಿದ್ರೆ, ಈ ಮಡೀ ಮೈಲಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಬಿಟ್ಟು. ಉಟ್ಟೊಂಡ ಸೀರೆಗೆ ಬಾರ್ಡರ್ನ ಗಂಡೆಸೈಲಿ ಹೊಲಿಸ್ತೇ ಇರಬಹುದಾಗಿತ್ತಲ್ಲ ! ಅನ್ನಿಸಿತು.

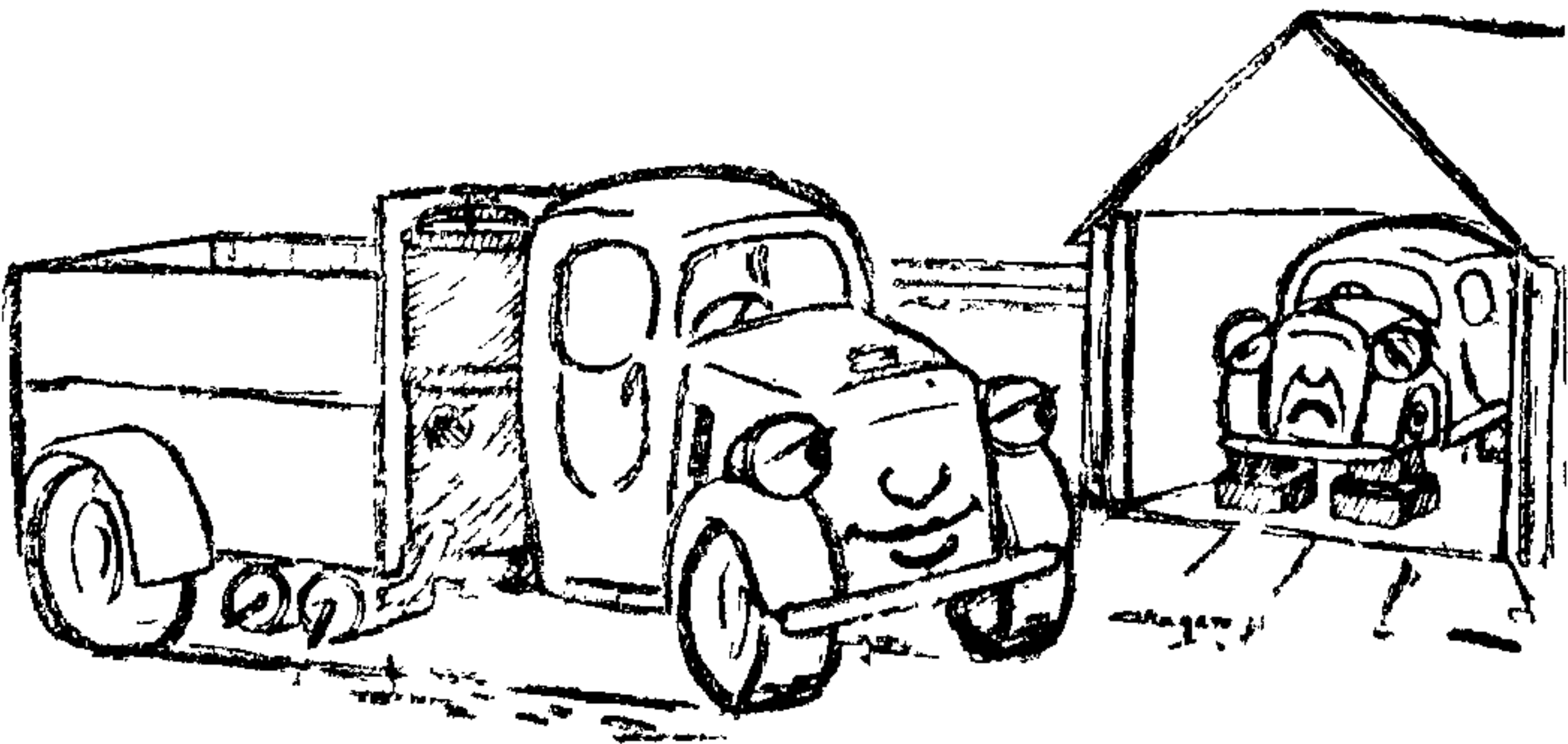
ಅದಕ್ಕೇ ನಾವನ್ನೋದ. ಮೆಟ್ರಿಕ್ಯುಲೇಷನ್ ಪ್ಯಾಸಾಗದೆ, ಮದುವೆಗೆ ಗಂಡ ಸಿಕ್ಕದೆ, ಕುದುರೆ ಬೆಳೆದ ಹಾಗೆ ಬೆಳೆದು ನಿಂತಿದ್ದಾರಲ್ಲ ನಮ್ಮೂರಲ್ಲಿ- ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿಕೊಂಡು ನಾಲ್ಕು ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವ ಹಾಗೆ, ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ನಂತೆ, ಒಂದು ಯುಎಸ್ ಸಂಘ ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಾರದೆ ? ಮುಂದಾಗಬಹುದಾದ ಸದಸ್ಯರ ಹೆಸರನ್ನು ನಾನು ಬೇಕಾದರೆ ಕೊಡ್ತೇನೆ-

—ಶ್ರೀಮತಿ ಮಾಲ್ತಿ.

ಭದ್ರಾಚಲದಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣಾಂಶ ೧೨೪ಕ್ಕೆ ಏರಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಜನರು ಪ್ರಜ್ಞೆ ತಪ್ಪಿ ಬಿದ್ದರಂತೆ—

—ತಾ. ನಿಷಾ. ಇದ್ದ ಊರಲ್ಲವೇ ?

‘ರೇಡಿಯೋ ಲೋಹಗಳು. ಹೊಸದಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಿವೆ.’ (ಪತ್ರಿಕಾ ಪ್ರಕಟಣೆ) —ಓಹೋ ‘ಎರ್‌ಮೆಕ್ಸ್’ ಕೆಗೆ ಒಳ್ಳೆ ಸುದ್ದಿ.

ಬೀಡಿ - ಹೊಗೆ

(ಸಿನಿಮ ಬೀಸಣಿಗೆ ಬರೆದುದು)

ಸಿನಿಮ ಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮೋಡದಂತೆ ಕವಿದಿರುವ ಬೀಡಿ ಸಿಗರೇಟ್ ಹೊಗೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ, ಪ್ರೇಕ್ಷಕರನ್ನು ಆನೇಕ ಜಾಡ್ಯಗಳಿಂದ ಉಳಿಸಲು ಮದರಾಸಿನ ಡಾಕ್ಟರೊಬ್ಬರು ಪಣ ತೊಟ್ಟಿದಾರೆ. ಅವರನ್ನ ನುಸರಿಸಿ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಸಿನಿಮ ಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿ ಜನ ಮಾತನಾಡಕೂಡದು, ಒತ್ತೊತ್ತಾಗಿ ಕೂರ ಕೂಡದು, ಕೈಕೈ ಹಿಡುಕ ಕೂಡದು, ಕೆಮ್ಮುಕೂಡದು, ಕಣ್ಣು ಮಿಟುಕಿಸಕೂಡದು, ಕೆವಿಯಾಡಿಸಕೂಡದು, ಎಂಬ ಚಳುವಳಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಾರೆ. ಆದರೆ, ಈಗ ಮಹಾಜನಗಳಿಗೆ ಚಿತ್ರದಿಂದ ಕಣ್ಣು ಬೇನೆ, ಕಥೆಯಿಂದ ಹುಚ್ಚು, ಸಂಭಾಷಣೆಯಿಂದ ಉಬ್ಬಿಸ, ಸಂಗೀತದಿಂದ ತಲೆ ಸಿಡಿತ, ಅಭಿನಯದಿಂದ ವಾಕರಿಕೆ, ಹಾಸ್ಯದಿಂದ ಹೃದಯ ರೋಗ ಮುಂತಾದವು ಉಂಟಾಗುತ್ತಿವೆಯಲ್ಲಾ ! ಇವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲು, ಉಪಾಯವೇನೆಂಬುದನ್ನು ಸುಧಾರಕರು ಯೋಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್ ನಗರದ ಪ್ರಖ್ಯಾತ “ಪ್ಲಾಟೋ” ಧಿಯೇಟರಿನಲ್ಲಿ, ಯಾವ ಚಿತ್ರವನ್ನೂ ತೋರಿಸದೆ ಇರುವುದರಿಂದ, ಅದು ತುಂಬ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿದೆಯಂತೆ. ಬರೀ ಕಗ್ಗತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಕೂಡಬಹುದಲ್ಲಾ. ಎಂಬ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮೂರು ಷೋಗಳಿಗೂ ಜನ ಕಿಕ್ಕಿರಿಯುತ್ತಾರಂತೆ.

ನಮ್ಮ ಸಿನಿಮ ಮಂದಿರದವರೆಲ್ಲರೂ ಇದನ್ನ ನುಕರಿಸಿದರೆ, ಕ್ಷೇಮ.

ಅಕ್ಕೆ ದಾಸ್ತಾನು ಮಾಡಿದ್ದ ಸರ್ಕಾರಿ ಕೊಠಡಿಗೆ ಒಂದು ಹೆಗ್ಗಣ ಮುಗ್ಗಿ ಎರಡೇ ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಹೊರಕ್ಕೆ ಓಡಿ ಬಂತಂತೆ—

-- ಒಳಗೆ ಹೋದಾಗ ಈ ಹೆಗ್ಗಣಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳ ಇತ್ತಿಲ್ಲವೇನೋ ?